

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

Deu Sirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Ha megnyerném a főnyereményt

hej, de sok minden másként is lenne... — söhajtott barátunk és ábrándosan nézegette összekuporgatott pénzen vásárolt negyedsorsjegyet.

Mosolyogtunk rajta. Mit is tehet mást az ember ilyenkor, mint mosolyog. Ez a legudvariasabb és legártatlanabb válasz. A minden hátsó szándék nélküli, sem gúnyos, sem lekicsinyelő, hanem egyszerű mosoly. Mert esélye mindenkinek van, legfeljebb szerencséje — nincs. Szűkebb esetben melyikünk vélekedne másként, mint idezett merengőnk: ha megnyerném, hej! Satöbbi.

Már talán tehát a barátságos mosolynál. Fortuna istenasszonya, jobbában a képzeletbeli evezővel, baljában pedig a bőségszaruvál ezekben a napokban ugyan csak zavarban lehet, ha a feléje hullámzó rengeteg vágyálom, terv, képzelődés és ábránd apokaliptikus zürzavarára pillant. A szív legmélyén mindenki titkos jelöltje, várományosa a szerencsekerék jótéteményének s aki a mai társadalmi keresztnetszetét megörökíti majd későbbi századok számára, bizonyára módját ejti annak, hogy valami formában levonja következtetéseit a szerencseláz tipikus megnyilvánulásából. Megemlékezik majd azokról, akik a kis tőkebefektetéssel szerzett nagy anyagi hasznot önző célokra fordították s azokról, akik nem feledkeztek meg a szegényekről. A máról-holnapra alkalmazottból munkaadóvá, bérlőből tulajdonossá... szerencselovagok viselt dolgairól akár potkötetet adagolhatna nagyszámú tanulmányaikhoz s ha kedve tartja, összegyűjtheti ezzel kapcsolatosan az egyes esetek humoros mellékzongéit is, holmi anekdóta-kincstár alakjában. Fejtegetései lélektani részében meg kell állapítania, hogy Fortuna délibábos útvesztőin különböző emberpusokkal találkozott. Vannak, akik mindent önjerejükől akarnak elérni, megszerezni s a szerencsét a vak véletlen eszközeinek tekik tük, amire nem érdemes számítani, mert nem jön hívásra a házhoz, mint a boy vagy a kálynatisztító. Ha meglátogat, persze kedves vendég: tárt karokkal várják. Van azután egy másik emberfajta, mely titkos számításai, mint valami háztartási-költségvetési potfedezetet, már beállítja a kedves véletlent s ha másra nem is jó ez a „tartalék”, annyi haszon van belőle, hogy fűti az emberben a bizakodást. Amint halálos betegekkel megiskol, hogy a közeledő végről sejtelmük sincs és színes tervek szövegetnek a jövőről, úgy a szerencse látogatását is erősödő reménykedéssel várják, amikor talán már régóta — mások kopogott be. Végül pedig itt van a harmadik emberfajta: aki nehezen nélkülözhető garasait is rászánja a nagy tétre, mert rendkívül hisz abban, hogy most már rákerül a sor. Nyerni fog. Inkább megkölöplálja a szerencsejáték árát, a cipőtálpalás is várhat, ez a kisebb baj. A nagyobb baj az volna, ha ép akkor nem játszana, amikor holtbiztosan reámosolyogna a sors.

Maradunk tehát a barátságos mosolynál. Nincs ellenvetésünk, mert mindenkinek megvan a magához való esze és boldog ember, aki a szerencsében bizni tud. Mindössze egy-két főnyereményre hívjuk fel a figyelmet, különös tekintettel azokra, akik kesernyészájással meg sem kezdték vagy abbahagyták Fortuna istenasszony kegyeinek keresését. Az ő vigasztalódásukra...

Már a régiek mondták, hogy a jó egészség mindenél többet ér. Aranyból, ezüstből, gyémántból drágább. A bölesek élettapasztalataiból kicsillant továbbra az is, hogy az egészség mellett nagy örömeink tartották a hiúság, házias feleséget, a hálás gyermeket, az otthoni békét, derűt és melegséget. Egy jó könyv: elmélyedés az emberi szellem kiváló alkotásaiba, szintén nem megvetendő élvezet. A természet szépsége: a napsugár, a susogó erdők, fehérén szikrázó havasok, pajkosan csobogó patakok s mindenütt az a harmónia és színpompá, melyet a föld őseréje clénk tár... ez is öröm. Öröm a zene, a művészet, a szépség, a jószág. Öröm az erő, a siker, — öröm a bocsánat, a megértés. S mindenekfelett öröm a lélek legszebb virága az emberi arcon: a mosoly. A lélek mosolya, melyet nem fagyaszt le a kétség, az indulat, a balszerencse.

Az odesszai győzelem: örök történelmi tanubizonyosság

Antonescu Ion tábornagy, államvezető és Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes nagyjelentőségű beszédei a győzelmi ünnepek alkalmából

Bucureștiből jelenti a Rador: Az Odessza elfoglalása alkalmából pénteken a fővárosban rendezett ünnepek előtt a kormány tagjai testületileg fejezték ki szerencsekívánataikat Antonescu Ion tábornagy-államvezetőnek.

Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes ez alkalommal a következő beszédet mondotta:

Tábornagy ur!
Az Ön kormánya kötelességének tartotta, hogy a dicsőségnek ezen a szent napján elismerését fejezze ki mindazért, amit a román nemzetért tett. Tábornagy ur, tudjuk, hogy amikor magára vette a vezetés felelősségét, a nemzet az összeomlás felé sodródott. A román nemzet gyászoló lelke a határokkal együtt

roppant össze: Hite fenyegetve volt, a hadsereget megalázták, az állam felbomlóban volt.

Tábornagy ur, egy év alatt sikerült Önnek nemcsak legyőzni a nehézségeket és megpróbáltatásokat, felemelni az országot és helyreállítani a belső rendet, de

sikerült a dicsőség oly lapjait beírni a történelembé, ami új utakat nyit a nemzetközi életben.

Éppen ezért ma, amikor Odessza elfoglalása az egykori fejedelmeknek a kereszterét és az örök jogokért folytatott küzdelmeire emlékeztet, az Ön kormánya őszinte elismerését fejezi ki ezért a kikeletért, melyet a román nemzetnek nyújtott.

Minden küzdelem célja: az ország jogainak biztosítása

A beszédre Antonescu Ion tábornagy-államvezető a következő szavakkal válaszolt:

Uraim!
A miniszterelnökhelyettes ur meglepett az Önök cselekedetével és azokkal a bátorító szavakkal, melyeket hozzám intéztek. Köszönöm neki. Hasonlóképpen köszönöm Önöknek valamennyiüknek közreműködésüket és azt, hogy lelküket adták azért, hogy velem együtt vigyük véghez nehéz művünket. Még nem értünk a tavaly megkezdett és a sok nehézségen keresztül történő továbbvitelhez szükséges erőfeszítések végére.

Ezeket az erőfeszítéseket majd a történelem fogja megítélni és ehhez mértén fog dönteni.

Annyit mondhatok, hogy annak az embernek tiszta lelkiismeretével jelenhetek meg a legfelső bíró előtt, aki csak javát akarta ennek a nemzetnek. Kétségetlen, hogy amit eddig tettünk, messze van attól, amit a minden téren megnyilvánult erőfeszítésekkel meg akartunk valósítani. Az állami élet annyira szétágazó és annyi hozzáértést, munkát, lelkiismeretet és energiát követel, hogy egyetlen ember nem is képes arra, hogy tökéletesen eleget tudjon tenni a naponta felmerülő súlyos és szövevényes kérdéseknek. Mégsem hátrállok meg.

Tovább megyek előre a történelem ítélőszéké

Öfelsége I. Mihai király és Antonescu marsall táviratváltása

Bucureștiből jelenti a Rador: Öfelsége I. Mihai király Odessza elfoglalása alkalmából táviratot intézett Antonescu Ion tábornagy-államvezetőhöz, a hadsereg főparancsnokához, mely a következőképpen hangzik:

„Azon a napon, amikor derék csapataink áttörve Odessza védelmét, lerombolták e vidék utolsó bolsevista ellenállását is, elismeréssel teljes gondolatommal Ön felé fordulok, Tábornagy ur, valamint a nagy egységek összes parancsnokai, tisztjei, altisztjei és legénysége felé, akik verükkel és örféjfejtésükkel új, elmulthatatlan dicsőségű fejezetet irtak a román nép

elő azzal a lelkiismerettel, amely minden embernek lenetét megteheti a nemzet életének, jogának és becsületének megmentésére és felemelésére.

Az Önök szavai és érzelmei bátorításul szolgálnak számomra azon az uton, amelyre léptem és amelyre az egész román nemzetet magam után akarom vinni. Barnilyen nagyok legyenek az akadályok, nehézségek, viharok és csalódások, nem hagyok fel ezzel, amíg le nem hunyom a szememet. Csak akkor érdemlem meg az Önök és a nemzet köszönetét, ha az ország visszakerül jogaiba, amelyeket nem felejtettünk el, nem felejtettem el és nem felejtethet el senki. Megállapíthatják, hogy

olyan erőfeszítések történtek a román nép nemzeti, művelődési, gazdasági, katonai, szellemi, erkölcsi és szociális felemelése érdekében, amit már régen elért volna, ha olyan emberek lettek volna ebben az államban, akik ugyanolyan lélekkel, megértéssel, lelkiismerettel és becsülettel dolgoztak volna, mint Önökkel együtt én.

Ez a válaszom, amellyel Antonescu miniszterelnökhelyettes ur által az Önök nevében hozzám intézett beszédre tartoztam. Lelkemből mondom köszönetet és biztosítom Önöket, hogy tovább haladok azon az uton, amelyre a sors 1940 augusztus 6-án helyezett.

történelmébe. Mindannyiunknak meleg üdvözetemet küldöm és szívvel-lélekkel osztozom a győzelem örömeiben

MHAI

Antonescu marsall, Öfelsége üdvözlésére válaszolva, táviratában köszönetet mondott az uralkodó szívből jövő, meleg üdvözlő szavaiért, melyekben a hadsereg vezetőit és tagjait részesítette az odesszai győzelem alkalmából hangoztatva az igaz ügyért folytatott felszabadító harc jelentőségét és Öfelségét, a királyt, Öfelségét, az anyakirálynét és Romániát élte.

Hitler kancellár üdvözlése

Bucureștiből jelenti a Rador: Hitler Adolf, a nagy német birodalom vezére, Odessza elfoglalása alkalmából a következő szerencsekívánatot küldte Antonescu tábornagnak:

„Odessza elfoglalása mint büszke történelmi esemény megkoronázza az Ön vitéz és nagy tettekre képes vezetése alatt álló román nép felszabadító harcát. Fogadja ezért a nagy sikerért szívélyes szerencsekívánataimat. Ez a román fegyvertény egyaránt hozzá-

járul a vér és vas által egyesített hadseregeink végső győzelméhez.

Bajtársi együttérzéssel üdvözlöm

Hitler Adolf!

Antonescu tábornagy államvezető és a hadsereg főparancsnoka táviratban válaszolt és ebben hálaát fejezi ki a német birodalom vezérének a szívélyes hangú szerencsekívánásáért. A román hadsereg

büszke — mondja a távirat — hogy a vér és vas egyesítette a felülmulhatatlan német hadsereggel, a román nemzet pedig bizalommal és becsülettel tekint a győzelem elé, amely megdöntve a kommunizmust, az

Őn dicsőséges példája által, Európa számára a jog és egyesülés új útjait nyitja meg. Excellenciád bajtársi együttérzését kifejeztem üdvözlétem mindenkor lojalitással válaszolok.

A német-román barátság jegyében

Bucureștiből jelenti a Rador: Odesszának a román csapatok által történt elfoglalása alkalmából Killinger Manfred báró a következő táviratban fejezte ki szerencsekívánatait:

Tábornagy ur! Odesszának az Ön vitéz csapatai által történt elfoglalása alkalmából a legszívélyesebb szerencsekívánataimat fejezem ki a román hadsereg eme jelentős győzelméért.

Killinger, Németország minisztere.

Antonescu tábornagy a következő távirattal válaszolt:

Miniszter ur! Az Odessza elfoglalása alkalmából küldött szívélyes szerencsekívánatokért kérem fogadja Ön, aki velünk együtt élte át a becsület és fel-

szabadító háború szent megrendülését, legmelegebb köszönetemet

Antonescu tábornagy

Bucureștiből jelenti a Rador, hogy Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök a következő táviratot intézte Schmidt Pál, a német külügyminiszterium meghatalmazott miniszteréhez:

Az Odesszának aratott győzelem alkalmából küldött meglehangú üdvözlétemért kérem fogadja Excellenciád hálám és a nagy nemzeti-szocialista birodalom felülmulhatatlan hadserege, valamint Hitler Adolf vezér iránti román csodálat kifejezését.

Antonescu Mihai

Német tengeralattjárók tiz ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el az Atlanti-óceánon

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő harcéri jelentést adta ki:

Keleten a hadművelet tervszerűen folynak.

Harci repülőgépek nappal Murmanszk kikötőbe-
rendezésére és Moszkva, valamint a szovjet főváros környékének hadifortyágu üzemelt bombázta. Légi támadásokat intéztek a legutóbbi éjszaka is Moszkva és Szentpétervár ellátási berendezései ellen.

Mint már rendkívüli jelentésben közöltük, német tengeralattjárók megtámadták egy erősen biztosított angol hajókaravánt, amely Északamerikából Anglia felé haladva bejutott a blokádozvetbe. A német ten-

geralattjárók több napos szívós támadásai során elsüllyesztettek tíz ellenséges kereskedelmi hajót, köztük harom megrakott tankhajót, összesen hatvanezer tonna ürtartalommal. Az ellenséges biztonsági egységek elleni éjszakai harc során két ellenséges torpedórombolót elsüllyesztettek.

Gibraltár előtt egy német tengeralattjáró elsüllyesztett egy ellenséges órhajót.

Harci repülőgépek Anglia délkeleti partvidékén kikötőberendezéseket bombáztak és elsüllyesztettek egy negyzer tonnás kereskedelmi hajót.

Ellenséges repülőgépek nem hatoltak birodalmi terület fölé.

Elhallgatott a Moszkvai rádió

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda. Az „Aftonbladet” című svéd lap közli, hogy a moszkvai rádió beszüntette működését és adásait egy másik állomás helyettesíti, melynek holéte még titok. (Rador.)

ELFOGTAK A BRJANSZKI KÖRZET SZOVJET VEZÉRKARÁNAK MÉG ELETBEN- MARADT TAGJAIT

Berlinből jelenti a Rador: A Brjanszktól keletre történő tisztogatási műveletek során a német gyalogság tegnap egy erdőben elfogott ötszáz szovjet katonát, köztük harminchat politikai biztost, három tábornokot és több vezérkarj tisztet. Mint megállapították, ebbe az erdőbe menekültek az egész kör-

zet katonai parancsnokságának és politikai biztosi testületének életben maradt tagjai.

AZ ANGOL NAGYKÖVETSEG ELMENEKÜLT MOSZKVA BÓL

Amszterdamból jelenti az NTI: Sir Stafford Cripps moszkvai angol nagykövet és a szovjet fővárosban időző angol diplomáciai küldöttség tagjai elhagyták a várost.

AMERIKA TÖRÖKORSZAGOT KÖRNYÉKEZI MEG

Newyorkból jelenti az NTI: Roosevelt kijelentette, hogy a szovjet fenyegető helyzetére való tekintettel, elfogadja az amerikai segítség meggyújtására vonatkozó tervet. Utalt arra is, hogy diplomáciai uton igyekszik majd Törökországra befolyást gyakorolni.

A román és a magyar kormány kölcsönös megegyezése alapján hazatértek a szovjet megszállás alatt Besszarábiában rekedt magyarok

Budapestről jelenti a Rador: A Magyar Távirati Iroda közli: Számos magyar nemzetiségű román katonák és polgár, aki Besszarábiában kötelező munkaszolgálatot teljesített, kénytelen volt ott maradni a szovjet megszállás alatt.

Besszarábia visszafoglalása után a magyar kormány tárgyalásokat kezdett a román kormánnyal e

magyarok hazatérése ügyében.

A tárgyalásokat siker koronázta s ezeket a magyarokat az egyik magyar határállomáson átadták egy magyar bizottságnak.

A hazatérő magyarokat ezután az ország belsejébe szállították.

Tifuzsbacillussal „szerelték fel” a Bulgáriába küldött szovjet ügynököket

Szófiából jelentik: A szófia rendőrigazgatóság érdekes kiállítását rendezett. A kiállításon a Bulgária fölött ejtőernyővel leugrott és a tengerparton kitért, körülbelül negyven szovjetügynök felszerelését mutatják be a nagyközönségnek. A kiállított tárgyak között szerepel három gumicsónak is, egyenkint kilenc ember befogó képességgel. Egy-egy ügynök átlagos poggyásza 100 kilógramot nyomott. A poggyásokban puskák, revolverek (minden egyes fegyverhez 350 darab patron), pokolgépek, kézigránátok és nagyhatású robbanószerek voltak. A kiállított tárgyak között látni egy egészen modern és az Egyesült Államokban készült rádióleadókészüléket, valamint tíz

miniatűr rádióvevőt. Az ügynökök pompásan felszerelt ruházatát is cipelték magukkal, és pedig úgy téll, mint nyári ruhadarabokat. Nagy felháborodást keltett a kiállítás valamennyi rádiójában az a néhány kiállított ampulla, amelyekben egyik-másik ügynök tifuzsbacillust vitt magával. (M. N.)

Tanítók!

Szentpéteri-Gázdac, iskolakönyvek

ELEKES

könyvkereskedésében kapható
Brasov, Strada Regele Mihai 25

Öcskavas és rongy-szakmát

értő ügynökök (etnikai román vagy németek)
1x és jutalékra felveszünk

Cim Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8

Távlatok

A DÖNTŐS. A keleti fronton a döntés megtörtént, bármilyen veszélyes is volt az ellenfél és annak évtizedek óta kiépített irtózatoss katonai ereje. A Szovjetunió csapatainak és nehéz fegyvereinek számbeli fölénye, a hadműveletek nehézsége a hatalmas területen, az ellenség példafatlanul szívós ellenállása, — mindezek a tényezők együttesen hosszú és gigászi mérközés jellegét adták a küzdelmeknek, amelyek még ragyogóbbá teszik az értékes fegyvertényeket most, a diadalmas események után. Az annak idején Lengyelországban és Franciaországban megvívott háború lélegzetelállító gyors lezajlásával bámulatot keltett az egész világon. A keleti háború azonban még dramatikusabb jellegű, egy a hadászati tudomány, mint az eljövendő utókor számára. Most már teljes egészében bontakozik ki előttünk a világtörténelem legnagyobb csatája, amely számos fejezete ellenére is minden mozzanatában a pontosan körvonalozott végcél szolgálta a háború kitörésétől egészen a mai napig. Nem történt semmi mélyebb megfontolás és szándék nélkül, bármilyen összefüggéstelennek is látszottak olykor a hadműveletek az erjedés szakában. A júniusi, júliusi és augusztusi offenzívákban nemcsak visszavonulni kényszerült a három nagy szovjet hadseregesoport, hanem hol közvetlen támadás, hol bekerítés révén érzékenyen meg is gyengültek egy szerlemben, mint számban ezek az ellenséges csapatok. Később már bebizonyosodott, hogy ez a fokozott meggyengülés végül is katasztrófálisá vált az egész szovjethadvezetés számára. A kiadalmos első szakában és a derékműveletekben a szovjet még sok rést be tudott tölteni és képes volt hadianyagellátását is pótolni. Ez készítette különösen az ellenséges katonai megfigyelőket arra a feltevésre, hogy ilyen módon a német-szovjet hádjárat időtlen időig is eltarthat majd. A német hadvezetés azonban már az első időkben látta, hogy milyen nagy célokat sikerült elérni és így érthető, hogy már a nyár vége felé a legnagyobb biztonsággal és optimizmussal tekintett az elkövetkező hadműveletek elé. Tulajdonképpen már szeptember közepén történtek meg az erre vonatkozó előkészületek, amelyeknek a most bekövetkezett események, jól kiértelt gyűlmöcsök. Ezek az előkészületek természetesen időt igényeltek és ez a látszólagos nyugalmi idő, tévesztette meg oly végzetesen azokat, akik azt hitték, hogy már bizonyos fáradság mutatkozik a német hadműveletekben. A valóságban pedig éppen akkor folytak azok a döntő előkészületek, amelyek most a Szovjetunió tragédiájához vezettek. A nagy döntés a kiewi fronton, annak elfoglalásával kezdődött, majd betörtolt a moszkvai csatába. A moszkvai csata pedig megpecsételte a Timocsenko vezetés alatt álló középhadsereg sorsát. Millió és millió fogoly, óriási veszteségek a legújabb hadműveletek eredményei és annak az óriási hadigépezetnek az összeomlása, amelyet a szovjet fegyverkovácsai évtizedek alatt gyártottak. A német csapatok ma már ellenállhatatlan erővel törnek előre az egész óriási fronton. Moszkvát körülrzárták. Elestét Odessza, amelyet a román csapatok hőies szívós harc után elfoglaltak. Ez a tény megpecsételi a Fekete-tenger sorsát is, amelynek Odessza kikötője a kulcsa. De ezekkel a tényekkel elintéződött az egész Szovjetunió sorsa is, mert ilyen eredmények alapján már semmi olyan nem történhetik, ami a végleges győzelmet kiragadhatná a minden vonalon előnyomuló német és szövetséges csapatok kezéből. A szovjet már nem heverheti ki veszteségeit, mert sem emberanyagát, sem hadianyagát nem tudja többé pótolni. Így megérthetjük és az adottságok legvégső fogalmazásaként fogadhatjuk Göbbels német birodalmi miniszter kijelentését, aki a berlini nemzeti szocialista párt vezetősége előtt a következő kijelentést tette: Az ellenségnek el kell ismerni, hogy a német birodalom megtámadhatatlan ugy katonai, mint gazdasági téren. Hála a német hatona hőiesességének, a Szovjetunió ma már a gyakorlatban nem rendelkezik egyetlen támadásra alkalmas hadsereggel, mindazonáltal a lehetőségek közé tartozik, hogy a megmaradt szovjethadvezetők bizonyos ideig felesleges és kötséghesett ellentállást fejtenek ki. A háború a Szovjet ellen elődött, de még nem fejeződött be. A Keletről jövő fenyegetést véglegesen elhárítottuk. Ez a helyzet tehát a szovjetorosz harc téren. Es ha az egész szovjet birodalmat betakarja csakhamar végtelen hóleplevel a tél, a viszonylagos szünet sem előbb, sem később már nem hozhat változást a katonai helyzet terén, mert a döntés a keleti harc téren már megtörtént, még pedig visszavonhatatlanul és véglegesen.

Egyházaink életéből

BETHLEN GÁBOR TEOLÓGIAI AKADEMIÁJA

ünnepélyes egyházi külsőségek keretében nyílt meg Aiudon

Bethlen Gábor Teológiai Akadémiájának megnyitó ünnepsége szeptember utolsó vasárnapján folyt le az aiudi református templomban. A templomot zsufoltságig megtöltő gyülekezet előtt Nagy Ferenc püspökhelyettes végezte az igehirdetést.

Nagy Ferenc püspökhelyettes ünnepi beszéde

— A mai nap belciktatódik és érces betűkkel íródik be. Délerdélyi Református Anyaszentegyházunk és Bethlen Gábor fejedelem fundálta kollégiumunk történetének könyvébe — kezdte nagyhatású beszédét a püspökhelyettes. A mai nap kitárulnak a Kollégium évszázados kapui és a kitáruló kapukon át hazatérő kulturintézményünknek főiskolai tagozata: a Teológia. Köszöntjük öt mosolygó szívvel, mikor pontosan négyévszázad múlva újra megnyitja kapuit, hogy rajta a diésős király: az Ur Jézus Krisztus vezérlete alatt bevonuljon egy kis sereg: jövődó pásztorok serege.

Majd reámutatott arra, hogyan lehet áldottá az a hazatérés, leszűrve azt az evangéliumi igazságot, hogy áldottá akkor lesz ez a nap és Bethlen Gábor Kollégiuma Teológiájának működése, ha megmarad azon a fundamentumon, melyre fundálta nagy alapítója: Krisztuson — és egész működéséből kisérgázik majd, hogy ebben az intézetben Krisztus az egyedüli Ur, Ő inspirálja a lelkeket, vési be szívekbe az emberl élet diadalát jelentő és azt meghozzó evangéliumi megtejtődést.

„Békés munkára nyílnak meg az intézet kapui”

Ezután Musnai László dr., a Teológiai Akadémia igazgatója mondotta el megnyitó beszédét. — Isten iránt való haláns szava legyen az első szó, amivel ujjászervezett Teológiánkat megnyitjuk — kezdte beszédét az igazgató. Hála azért, hogy amikor milliók vívják élet-halál küzdelmüket, nekünk megengedte az Ur, hogy az Ő igéinek szolgálatára gyűjtsünk sereget.

Békés munkára nyílnak meg kapunkat és a szeretet evangéliumának hirdetésére készíthetjük azt az ifju sereget, amely ime most készül odaülni Krisztus lábához, hogy Tőle nyerjen erőt, hitet, gyapadjon a legfőbb bölcsességben: az Urnak fejelmében, hogy majdan bizonyágtévéje legyen a pásztorra váró gyülekezetekben. Bizonytalanságban élő lelkek keresik a vezetőt, tanácsadót, aki a hit bizonyágtévé erejét, az igazi világosságot hozza el körükbe. Ez a szükség hívta életre a mi Akadémiánkat.

„... HOGY ISTEN IGÉJE HIRDETŐINEK BÖVÉBEN LEGYÜNK”

Beszéde során Musnai dr. visszapillantott a hámszázados főiskola múltjára. — Ez az Akadémia Bethlen Gábor nevét írta homlokára s feladatának azt valja, amit a nagy

Szász Pál dr főgondnok üdvözlő szavai

Az évnnyitó beszéd elhangzása után az ifju teológusok ünnepélyes fogadalmétéle következett, majd Szász Pál dr., a Kollégium főgondnoka üdvözlőle meleg szavakkal az újra megnyit főiskola

tést. Mély gondolatokban gazdag, magas szárnyalású prédikációja szívből fakadt s szívekre talált. A fehér galamb palmaága volt a kiváló szónok beszéde az élet hullámain vészoló bárka utasainak lelki közösségét acélozta a létért való küzdelemre.

Szívekbe markoló szavakkal mutatott reá, hogy mi feladat és kötelességteljesítés vár e szempontból a Kollégium előjáróira, vezetőire, tanáira, nevelőire.

— Minden egyes olyan szív, — mondotta — melyben Krisztus az Ur, egy boldogabb emberi élet építője... És mi más volna elhivatása, el nem hanyagolható feladata és ma legsürgősebb tennivalója a Bethlen Gábor Kollégiumnak, a hazatérő Teológiának, mint hogy legyen egy boldogabb élet alapjainak lerakója az ifjuság szívében azáltal, hogy az ifjuságot krisztusi életforma kialakítására készíti elő és segiti.

— Vigyázzatok — fordult az ifjusághoz a kiváló szónok — a ma kitáruló kapukon bevonul közénk a diésős király, a kegyelem követé, Krisztus. Megáll előttek, reátok néz, hív titeket, hogy szálljatok fel evezősnek az Ő élethajójára, melyen Ő a kormányos, melynek vitorláját a Szentlélek Ur-isten ereje duzzasztja.

Megáldunk titeket... és áldjuk az Istent, aki diadalmat ad az Ő fia az Ur Jézus Krisztus által... — fejezte be nagyhatású beszédét a püspökhelyettes.

fejedelem alapító leveleiben egy szövegezett meg, hogy Isten igéinek szolgáit és a szabad tudományok mestereit kell nevelnie, bölcséggel kiküjdenie az erdélyi protestáns magyar gyülekezetek pásztorálására.

GYAKORLATI LELEKIPÁSZTORI KIKÉPZÉS

Az Akadémia munkaprogramját illetőleg a következőket szegte le:

— Főiskolánk világító lámpa akar lenni, a tudománynak és a hitnek fényét és melegét sugározva szét első sorban a tanítványok szívébe, de messzi ki a szétszórtságban élő gyülekezetek felé. Főként a hitnek gyümölcseit van hivatva teremni, hogy ezekkel termékenyítse meg a lelkeket. A tudomány építése mellett azonban különös sulyt kell helyeznünk a gyakorlati lelekípásztori kiképzésre.

Majd így szót beszéde végén az ifju sereghoz:

— Meg kell mutatnotok, hogy méltók akartok lenni elhivatásotokhoz, s a szent szolgálatra egész lélekkel készültök. Ha teljes szívvel át tudjátok adni magatokat az Urnak, munkánk nem lesz hiabavaló. Az Ur közel van azokhoz, akik Őt keresik... — fejezte be nagyhatású beszédét Musnai dr. igazgató.

hallgatóit. Üdvözlő beszéde során hangoztatta, hogy a kölesönös segítés törvénye kell, hogy áthassa a gyülekezetek vezetőit, elsősorban a papokat és ta-

nítókat.

— Ne feledjétek soha — mondotta Szász Pál dr. — hogy egész munkát csak úgy tudtok majd végezni, ha a tanítót, mint segítő munkatársatokat nézitek. A tanítónak ti nem fölébe helyezett iskolaszéki elnökei legyetek, hanem megértő és tanácsadó támogató! Kéz a kézbe, ifju barátaim, így kell ma közösségi munkát kezdeni, erre kell nektek itt a Kollégium falai közt felkészülnötök.

— Itt mindnyájunkat kötelez az a hely, ahol munkát kezdünk, nekünk itt van a munkahelyünk, népünket itt kell szolgálunk. Az egyéni érdek ne lépjen ki a társadalom örök törvényéből, az szolgálja mindig a közösséget ott, ahol az élet munkatereit adott számára, ott, ahova az idők parancsolták, — fejezte be időszerű szavait a főgondnok.

A Teológia Akadémia vezetését Musnai László dr. tudós professzor, a Bethlen Kollégium főgimnáziumának vallásánára v. gr. A tanári kar Nagy József blaji, Horváth Jenő dr. arinoasai, Ilyés Géza dr. eraiesti lelkészeket, Juhász Albert képzőintézetű vallásánárt és Kiss Béla evang. teológiai magántanárt számlálja sorai közt.

Az újraélelt főiskola az alábbi hallgatókat írta be névkönyvébe:

Dombi Béla evang. IV., Péntek Árpád ref. III., Szenté László ref., Pataki János ref., Izsáki Zoltán ref., Elekes Zoltán ref., Szilágyi Dezső ref., Lányi Pálevang, Ióthpál Béla evang., Bálint Mihály evang. I. évesek. Kertész János, Réthi István, Pataki Károly, Karácsonyi István, Zakariás László, I. éves rendkívüli hallgatók. Ide sorakozik még Meixensberger István és Máté János, akik különböző vizsgát akarnak tenni. A Bethlen Kollégium tanárai közül a következők iratkoztak be a lelkész képeztés elnyerése végett: Csáki Gyula, Demény Zoltán, Jarosievitz Zoltán, Kecskés József és Köble József.

KECSKÉS JÓZSEF.

A cipőtisztító

elkeseredetten vonta ide-oda a vendég lábballijén a két fényesítő kefé, amelyet bal és jobb kezében tartott, közben dühösen ömlött ajkáról a panasz:

— Már nem lehet megélni, uram. A drágaság miatt az emberek azon takarékoskodnak, hogy maguk puccolják cipőjüket odahaza és a cipőtisztítót mindritkábban keresik fel. Erős, sáros időben a cipőtisztító mosolyog, mert az embernek cipője járkálás közben hamar elszárad és akkor mégis csak megállanak előttünk, mert hivatalba, látogatába, vendéglőbe csak nem akarnak mocskos cipőben elmenni. De ha nincs felhő az égen és a nap derűsen mosolyog, akkor a cipőtisztító sir, mert a szép idő számára nem jelent bevételt.

— Tavalyelőtt még hat leiert tisztítottunk egy pár cipőt, tavaly már kénytelenek voltunk tíz leit kérni, ma pedig a taxánk már tizenöt leit. Olcsóbb tarifa mellett jóval több cipőt tisztítottunk naponta és több volt a jövedelmünk mint ma. Tegnap például mindössze tíz pár cipőt puccoltam, most pedig délután négy óra van és uraságod a hetedik vendégem. Tessék számí!

hogy naponta hat leit városi vámat fizetek, az évi állami adóm nyolcszáz leit, a pasztára, benzínre és olajra, amelyre munkámhoz szükségem van, havonta háromszáz leit adok ki. Évente egy-két uj kefé is kell vennem. Emellett itt kint kell ülnöm a nyári hőségben és porban, esőben, szélben, téli fagyban és havazásban és nem szabad egyetlen percre elmozdulnom, nehogy egy kuncaftot is elszalasszak. Gyér bizony a kereset és abból kell megélnem a családommal együtt.

Leteszi a két kefé, bársonyrongyot vesz elő és azzal simítja végig a ragyogóra tisztított cipőt. Atveszi a tizenöt leit és miközben a pénzt zsebébe csusztatja, bucsuzkodik a vendégtől:

— Köszönöm szépen! Legyen máskor is szerencsém! Alászolgálja!

Este fáradtan megy haza. Bárha azt álmodná, hogy valamely jótékony tündér az összes háztartásokból eltünteti a cipőkeféket és a cipőpasztákat... — hogy senki nem takaríthatja otthon a cipőjét, hanem ezt a miveletet köteles a sarki cipőtisztítóval végeztetni. Ha add lenne szegény ember álmában néhány órára boldog.

Andorás.

Mit kell minden nőnek tudnia az életben?

Kérdés,
amelytől szerencsége és boldogsága függ, tehát minden nőt érdekel!

Küldje be címét és 80 leit levélbélyegben vagy postautalványon: Editura „PALLAS”, Arad, Posta Centrală, Casa Postală 27 címre és portómentesen megküldjük 250 oldalas könyvünket, amely ezt a kérdést tárgyalja. **Rendelje meg, amíg a készlet tart!**

A PEIPUSZ-TÓ MENTÉN...

Valahol a keleti had-színtéren, október hó

**Egész erdőket vágnak ki az ut-
építő német munkaszolgálatosok**

A hajnali derengésben lassankint mind világosabban bontakozik ki az előttünk álló ut képe. Balról fegyelmetlenül sorakozó tavak csilognak elő a mocsarak fölött terjengő tejfehér ködből, melyen bágyadtan útnak át a felkelő nap sugarai.

Autónk ugy bukdaesol, hogy uttársaim jobbnak látják összeszorított fogakkal hallgatni.

Egy szó sem esik a többórás uton.

A rugózat nyirkosát ugysem lehetne megerőltetés nélkül túlkabálni. A kerekek tengelyig dagasztják a mélyhomokot, máskor pedig fekete iszapot taposnak. Mindenki készülétkében tartja zsebkendőjét. Néha keresztbefektetett deszkákon dübörgünk végig, mintha alagút felett járnánk.

Csődátos, hogy mit bírnak el ezek az ormótlán katonái autók.

Jobbra előttünk egy kolhoz bukkan föl a távol-

A nyaktörő kátyukat „jókarban lévő” ut váltja fel. Csak az a baj, hogy ez az ut még nagyon is magán viseli a friss és gyors építés nyomait. A felfröcsesítő sárral már nem kell küzdenünk, a zsebkendőket is eltehetjük, azonban ez az ut sem nagyon közelíti meg az autótűk ideálját.

Egyszerű homoktöltés, meyeen süriün egymás mellé fektetett és vaskapcsokkal összecserősített hatalmas fatörzsek sorakoznak végeláthatatlan egymásutánban.

Az utazás most sem sokkal élvezetesebb, de legalább nem jár életveszéllyel és valamivel gyorsabban haladhatunk. Beszélgetésre most sincsen még kedvünk. Vezetőnk hátraszól:

— Ezt az utat már a Todt-szervezet munkás-katonái építették.

Ez volt az első szó az egész uton.

Az ut mentén két oldalt faragatlan kövekből valóságos hegyek emelkednek. Mint később megtudjuk, a párhuzamosan futó vasuton a bolsevisták hordták ide ezt a tómentelen mennyiségű utépítőanyagot, hogy a német hadifoglyokat foglalkoztatni tudják... majd. Csakugyan, nemsokára

rábukkantunk egy féligkész orosz fogoly-táborra is.

Az ut mentén épült, három kifelé mind magasabbra emelt drótsóvénnyel körülvéve. A barakkok fedetlenek, a drótsóvénnyek is sok helyen hiányosak, úgy látszik, a németek megelőzték a moszkvai számítá-

Nos, lehet, hogy az emberek itt mindent természetesnek tartanak, ez a lázas ütemű munka azonban, amely itt folyik, semmiesetre sem viseli magán a nyugodt hétköznapi tevé-
vés jeleit. Inkább az árvízről fenyegetett város védelmében dolgozók sietségére emlékeztek minden. Fűliskefűtőn zúgnak a motoros fűrészek és egymás után dőlnek fel nagy robajjal a hatalmas szálfák. Aga-k lenyésésére már ezernyi kéz markolja a fejszét. A letaszított törzseket hosszú sorokban hurcolják a lovak rendeltetési helyükre. A feneketlen sárban szeke-
rekkel nem is lehetne sokra menni, nem is szólva arról, hogy a rakodáshoz is kézre, meg időre lenne szükség, ezzel pedig ugyancsak takarékoskodni kell.

Az épülő ut csusza felé mindkét oldalról, szeszélyes, kacskaringós alaknak ígyvekednek egymás nyomában a különös szálfa fogatok. Csak két órát kell itt szemlélődni, elámulva látja az ember, hogy

milyen elképzelhetetlen gyorsasággal halad tovább az utépítés.

A MUZSIKA ORSZÁGA

Most, amikor a német katonák kelet felé menekülnek, hogy Európa halálos ellenségét, a bolsevizmust megsemmisítsék, akár eső záporozik, akár a Nap heve ég, majdnem mindig dal van ajkukon. A dalok, melyeket a világháborúban atyáik énekeltek, ismét megelevenedtek. Napjaink világát mozgató eseményei természetesen szintén sok fogékony szívet illettek dalra és a dalköltészet legújabb termékei gyorsan népszerűsége találtak. A régi német katonadal kulturérték, mely a német lélek lelkeseiből virágzott ki. A német katonái katonadala nélkül el sem lehetne képzelni. Ezvébélként a német katonadal a kaszárnyákban és evakuláloreken békésidőben is mindig ápolásban részesült. A német hadvezetőség nagyon is jól tudja, milyen erők rejlenek egy-egy vérszorgalmasan felkészült dalban.

Az ut mentén épült, három kifelé mind magasabbra emelt drótsóvénnyel körülvéve. A barakkok fedetlenek, a drótsóvénnyek is sok helyen hiányosak, úgy látszik, a németek megelőzték a moszkvai számítá-

ban. Fából épült tárház, néhány esűr és körülbelül két tucat szalmafedeles kunyhó. Az egész szegényes épületsorozat terjedelmes roztábla középből emelkedik ki, mely kis szigetként terpeszkedik a benőtt mocsarak és meghatározhatóan növényzetű parlagok zöldjében. A rozs már érett, de munkának nyoma sem látszik. Még ezt az oázist is elhagyták volna lakói? De nem, az apró beszögezett ablakok mögött ki nem aludt szemek kíváncsiságnak ki, az alacsony ajtóban munkás-zubbonyos férfiak bámészkodnak. Aratókban tehát nem lenne hiány, a komiszár azonban, ugylátszik, már régen kereket oldott és

nincsen senki, aki kiadná a parancsot a munka megkezdésére.

Ezek az emberek már nem a földdel együtt élő parasztok, hanem másnak dolgozó robotosok.

A Szoviet foglaltáborokat épített

fényben, a távolban ködheburkolt szélesendes tengerhez hasonlítva.

Az ut szélén időről-időre tenyérnyi táblácskák vitanak fel. Az egyes szakaszokat építő osztagok állítottak velük emléket maguknak. Nemsokára el is érjük őket. Lekászolódunk a rázós ökrösszekerű, kinyújtóztatniuk összerázott csontjainkat és itt-ott beszédbe elegyedünk egyik-másik cigarettapihenőt tartó munkásosporttal. Mindenütt ugyanazt halljuk

A munka nem ujság számunkra, a lélegzetelállító tempóhoz régen hozzászoktunk már.

Hiszen a bircdalmi autótűk építése sem folyt éppen csigalassúsággal, de ezenkívül az élen küzdő csapatok nyomában a különböző harterek egész sorát is bejárták már. Így mindenütt csak a mocsárban megbúvó lesipuskások és szabadesapatokra terek a szót. Az első napok bizony megkeserítették az életüket. Most azonban ez is emlék már, mint a többi harterek ezernyi veszedelme. A vasutvonal és a környék őrzését a német rendőrség vette át és egykettőre kikapasztalta a kevesektől ismert gázlók és ösvények titkait. A rendőrség védelme alatt most már szinte békebeli viszonyok között folyik a munka.

Ünítés a feneketlen sárban

kendős asszonyok vállalkozva csecsemőiket is magukkal hozták. Legelőli guggolnak a gyerekek, esendben és némán, mint a felnőttek. Ha néha meghökösödik egymást és nevetésre huzódik szájuk, csak azért, mert a jökevény utépítőmunkások nevére ragadós. Különböző tompa, könnyű vegyes kíváncsisággal bámulnak, — mint a munkások mondják, — egész nap. Mintha egy másvilágból szakadtak volna ide, vagy hosszú álomból riadtak volna fel, nem értik a változást és nem értik ezt a rohanó munkát, amelyhez bizony nincsenek hozzászokva. Mi azonban, akik a hadijelentéseket napról-napra tanulmányozzuk, nagyon is értjük. Most már tudjuk, miért nem tudják legyőzni a német hadsereget azok a távolságok és azok az utak, amelyek Napoleon hadvezérei zsenijén is kifogtak.

(M. N.)

De nemsok mi álmélkodunk, épp így bámulja az áttekinthetetlen zürzavar-
nak látszó nyüzsgést a közeli orosz falu aprajánagyja is. A tarka fej-

A disznókostoló

okos és célszerű találmány. Nem áll semmi egyébből, mint abból, hogy ha valaki levágja hizott sertését, amelyet sok gondnal, áhitatos szerettel és főleg tekintélyes költséggel táplált, levágja, úgy első dolga csomó csomagot csinálni. A csomagokba egy kis nyershus, aztán hurka, kolbász, töpörtyű és egymás disznótermék kerül. A két-három kilós csomagokat aztán szerteküldözi ismerőseinek és barátainak. Ez a disznókostoló.

Mondaná erre bárki, hogy az ember így szétfe-
csérelti drága disznaja földi maradványainak java részét. Hát hiszen ez így is van, de csak látszatra. Mert a hány csomagot szertemenesztett, ugyanannyit fog majd a legközelebbi hetekben visszakapni. Mert hiszen disznókostolót csak azoknak küldenek, akik szintén hizaltak korát és annak levágáskor a kostolót viszonzózzák. Dicséretes szokás ez, mert ilyenformán a háziasszony az őszi és téli hónapok folyamán, valahányszor az ismerősök disznót vágnak, mindig kap friss hurkát és evébe disznóságot. Veszendője sem megv semmi, mert a disznókostolóban részesülők közül nem akad egyetlenegy sem, aki megfélekedne a viszonzásról.

Es ezek után halljátok meg Krampusz Balambér esetét.

Krampusz Balambér szegény ember volt, akinek soha sem tellett rá, hogy maga is neveljen és hizaljon disznót. Azonban szerfelett kedvelte a kolbászt, hurkát, töpörtyűt, disznóságit, karajt. És egy tavaszi estén, amikor három deci hor mellett arról ábrándozott, hogy milyen jó volna ősszel ezekben dűskálni, csalefintos csandát eszelt ki.

Másnapról kezdve valamennyi barátját és ismerősét ezzel köszöntötte:

— No, testvér, vettem ám jófajta mangalicát! Micsoda derék disznó lesz abból őssze, amikor majd a böllér kezére adom! Noda, majd meglátod, mert természetes, hogy te is részesülsz disznókostolóban! Ez csak természetes!

Es ettől kezdve nem fogyott ki az újságon-
dásból. Eldicsékedett vele szorgalmasan, hogy a disznója hogyan hizik és mennit vett már föl. Így következett el szeptember, amikor Krampusz Balambér már azzal is henegett, hogy disznója — amely természetesen csak képzeletben volt meg — már kétszáz kilónál jóval nehezebb és úgy tervezi, hogy majd egy karácsony táján lvágja és reméli, hogy az akkorára rekordsúlyt ér el.

Mondogatták Krampusz Balambér barátai és ismerősei:

— Megemeredett végre ez a Krampusz! Lám, mekkora disznót hizalt. Nektünk is írta jó kostolót! Persze, most már aztán nekünk is kell rája gondolnunk, ha öllünk!

Októberben, amikor az idő lehűvösödött, megindultak a disznóvágások. Krampusz Balambér ismerősei, rokonai és barátai sorra beledöfték a nagykest hizóruk szívébe. Készültek a disznókostoló csomagok, amelyekből Krampusznak is jutott. Maga Krampusz vette át a vasos és jóillatu csomagokat és nem feledkezett meg egyszer sem kijelenteni:

— Jóévtággal fogjuk megenni és köszönjük. Majd karácsony előtt kellő formában viszonzzuk!

Teltek a hetek és Krampusz meg Krampusz né teleették magukat a disznókostolási szokás jóvoltából sok jóféle dologgal. Szinte elrontották a gyomrukat, de nem bánták, hanem szépen hiztak.

Amikor aztán közeledett karácsony, Krampusz Balambér egy ködös napon bánatosan, könnybeborult szemmel, szomorúan járt az utcán és ismerőseinek, barátainak, akik az ok felől érdeklődtek, fuldokló hangon panaszkolt:

— Borzasztó csapás ért! Vigasztalhatatlan vagyok! Nem tudom, hogyan fogom ezt elviselni! Legjobbban szeretnék öngyilkos lenni!

— Csak nem halt talán meg a felesége? — döbentek meg az emberek.

— Ó, nem! Ennél sokkal nagyobb veszteség ért! Elpusztult a kétszázhatvan kilós disznóm! Valami hirtelen járványt kapott és egy nap alatt vége volt! Pedig holnapután akartam levágni és kostolót küldeni minden jó emberemnek, aki rámgondolt a disznókostolóval.

Nagyon le volt törve Krampusz Balambér. Nem mulasztotta el bánatát napokon keresztül ismételni összes ismerőseinek és barátainak. Maga volt a szomorúság megelevenedett szobra. És a Józsvü ismerősök, komák és barátok kötelességüknek tartották, hogy tőlük telhetően vigasztalták.

Krampusz Balambér pedig minden sirámos sétájából jökevény nyitott be otthonába.

— No, asszony, — ujjongott, — a disznókostolók ügyét elintéztem. Nem haragszanak, hogy nem tudunk semmit viszonzni! Sőt ha nem csalódom, lesznek ismerőseink, akik az idén másodszor is vágnak és majd viszonzással újabb disznókostolót küldenek nekünk!

— De én nem tudok semmit viszonzni! — mondta Krampusz Balambér, — holnap nem csalódom. Uffiz E'nekir.

SCHIFF BÉLA (Timisoara)

Amikor még nem volt takarékpénztár

Száz évvel ezelőtt... Mennyi minden megváltozik száz év alatt! Életformák, életmegnyilvánások. Nem is gondolná az ember...

Társaságban esett szó róla.

Volt, aki „nagyvonalúan” ítélte meg a dolgot:

— Ugyan kérem, mi egy emberöltő és mi egy évszázad az emberiség történetében? Hát még a Föld, a mindenség történetében!

— És mégis száz év alatt hogyan átforgalmazt mindent már csak a vasut is! És sokminden más!

— A fagygyertyától a gázvilágításon át a villanyig, a reflektorig jutottunk...

Guruló acany a kéményben

Nem volt pénztár. A mai viszonyaink mellett szinte lehetetlen, elképzelhetetlen valami.

Pedig pénz is volt és kizalomat is volt. Néha mindkettőből tán több is a közelében.

S ha valaki megakadt valami vállalkozásával és kölcsönre volt szüksége, vagy ha valakinek sok volt a pénze és el akarta helyezni?

Mindenestre voltak, akik segítettek magukon, de voltak olyanok, akiket katasztrófálisan ért a hitelesség teljes rendezetlensége. Az egyik timisoarai városbíró a XVIII. század első felében még megtehette, hogy épülő palotája költségeinek kiegészítésére a városi árva-pénztár letétjéből és magánosoktól vett fel kölcsönt, amint erről hagyatékának elszámolási iratai tudósítanak. Régi parochiális szá-

Akinek ecészakkal dobták udvarára a pénzzel megtömött börszákókat

Nem volt takarékpénztár és így megértjük azt, amit Sannicolau-Mare történetében régi hagyomány alapján Schreyer Viktor jegyzett fel, hogy a Nákó-fivérek földvásárlásai idején két zsák pénzt ajánlott fel nekik Schmath, az öreg bábosmester. Erről a két zsákról aztán igen érdekes dolgot beszélt el az író nagyatya. Talán el sem hinnék, ha régen nem történt volna. Ma semmiesetre nem történék meg... Az egyik Nákó-fivér elfogadta a pénzzel megtömött zsákókat. Csakhamar nagy jövedelmekre tett szert és egy alkalommal megkérdezte az öreg Schmath bácsit, mikor adja vissza a pénzt?

Hát ki gondolná, mit válaszolt az öreg?

— Szomszéd — mondotta — nem tartozol nekem semmivel sem.

— Ej szomszéd — felelte viszont Nákó — ismételd meg ezt a községi előjáráság előtt.

— Megismétlem én!

Egy szép napon aztán tényleg beállt Nákó ur négy előjárásági taggal, jelentse ki az öreg, hogy nincsen követelni valója.

Iteszámra kumét aprópénz, nevezetes ereszesatorna, meg a „nagy-pénz”

Fel is gyülemlt sok helyen a pénz. Különösen az aprópénz. Meséli valaki — mert ma már csak mesének tűnik — a családjában a hagyomány járja, hogy Detán egy időben majd minden házbán megtelt aprópénzzel a nagyláda. Aztán, ha kellett valamire pénz, nem sokat bibelődtek a számlálgatással. Ugy mérték ki a pénzt iteszámra, akár a bort... A Bocsa-Montanai plébániatörténet feljegyezte, hogy nevezetes ereszesatornához jutott egykoron az ottani Aranyzarvas-vendéglő. Egerszersmind az iparosok céhtanyája is volt ez az épület. Beszéltek a régiek, hogy Frisch nevű koresmárosnál halomszámra felszaporodott a rézpénz. Egy ideig félförint volt az értéke, aztán 1811-ben beállt az értékesökkenés és már csak két garasba számították. Mihez fogjon a vendéglős a nyakán maradt nagy lakom rézpénzzel? Sokáig tanakodott rajta, egyszer aztán fogta magát és — ereszesatornát készített belőle. Valamire tehát mégis csak jó volt. Így fogyott el végre a veresrézből vert temérdek pénz, tán még „hálistent” is mondtak, csak hogy elkerült az utból...

De felgyülemlt a „nagy-pénz” is. 1848-ban jelent meg Lipcsében Friedrich Uhl bánsági utleírása és abban Csekonicsékről említ érdekes esetet. Egyszer egy fiatalur felkeresé Bácsban Csekonicsot és nagyobb kölcsönt kér.

— Nem szolgálhatok most vele — volt a válasza — ha csak én is nem kérek, a parasztaimtól.

— A parasztaimtól? — Honnan teremtsenek elő ekkora összeget?

— Majd meglátjuk, egy hét múlva...

Az író az eset feljegyzésével nyilván ki akarta dobortani, hogy milyen jóléthez jutnak az emberek, ha a földesur — mint azt Csekonicsék tették — gazdasági utátsolatot hozott meg, embereivel jól bánt és megfelelő számszámokat, felszerelést szerez

Es több hasonló vélemény hangzott el.

A „fényes” báterem, a színház, gyertyákkal volt kivilágítva. És időközben is mi mindent kellett „bevezetni”, ami ma már természetes. Schlauch Lőrinc bíborosról, aki a század elején halt meg, beszél, hogy amikor még az egyik bánsági község lelkipásztora volt, abban a községben meghonosította a — zsebkendő használatát. A templomi szószéket kellett ehhez igénybe vennie...

És száz évvel ezelőtt még nem akadt a Bánságban takarékpénztár.

riadásokból is tudjuk, hogy akadtak, akik a templompénztárban helyezték el a pénzüket, sőt az kamatozott is. De családi hagyományok arról is szólnak, hogy amikor a családi bírtéien meghalt, senk sem tudta, hogy hová rejtette a pénzt, aranyait. Pedig mindig mondotta, hogy „biztonságba” hozta. S amikor aztán évek múlva tatarozták a házat, a kémény táján dolgozgató kőművesek között egyszerre uagy volt a riadalom.

— Arany! Arany! — hangzott mindenfelé.

A kőművesek pedig szempillantás alatt eltűntek a munkahelyükről. Ők is „biztonságba” hozták, amit „találtak.” A családnak pedig — timisoarai család-dal esett meg — mi sem maradt.

— Nincsen, semmi nincsen, hogy is volna követelése?

Nákó ur talán meglepődött, de aztán a talpára állt ő is. Magához szólítja két emberét, kioktatja őket, szekérre rakatja a két nehéz börszákót és az öreg bábos csak látja, hogy a jármű apró ablakos, ajacsöny háza felé közeledik. Nem rest az öreg, látja, hogy miről van szó: hamar behuzza a kapuját. A két ember sem jut zavarba. Felállt a szekérre, egy-egy esüskéjénél megragadja az egyik zsákot, majd a másikat és csak úgy lödítja a kapu fölött az udvarra. A két zsák pénz csak visszakerült a gazdájához...

Hogy mennyi volt a zsákokban, ki tudná. Talán az öreg maga sem tudta. De azt tudta, hogy elvesztette a legjobb takarékpénztárát. Mivel nem volt pénztár, az, akinek pénze, értéktárgya volt, azt leginkább uradalmi pénzszekrényekben tudta biztonságban. Ha oda bejuttathatta. Olvassuk, hogy dunnogott is eget az öreg bábos a Nákó eljárása miatt. Kiállott a boltajtóba és onnan szidta a szomszédot. Nákó ur pedig így replikázott:

— Nem őrzöm én örökké a te pénzedet!

be részükre. Egy hét múlva megjelenik Bécsben a jimbollai bíró:

— Nagyságos uram, a kívánt háromszázezer forint helyett négyszázezer hoztam. Hátha mégis több kell, mint amennyiről szó esett...

Csekonics persze semmit el nem fogadott, hanem maga tett le bizonyos számú aranycsikókat az asztalra:

— Nem csalatkoztam! Ezt meg nektek adom. Csapatok vig napot, az én egészségemre...

Nem volt takarékpénztár és ezek után érdeklődéssel olvassuk gróf Vay Sándor irásában, hogy Carasban hogyan segített a dolgon Gyürky Pál főispán. Duszgazdag nemzetség volt valamikor Nóg-

Reprodukciók

okmányokról, képekről

Igazolványképek

gyorsan és jutányosan készülnek

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE

fényképészeti műtermében

Timisoara I., Piața Liberă 4. Telefon 34-37

Jegyzett már visszacsatolási kölcsönt

rásban a Gyürky. A vagyonszerző casasi főispán, száz évvel ezelőtt, Excellenciás ur. A parasztot is megtanította a takarékosagra. Pénztárat nem lévén, úgy szedte össze maga a föld népeinek feles pénzt. És adott érte becsületes hat percentet. Kétszeresen jól járt vele a nép: biztonságban tudta a vagyonát és az gyümölcsözőt is. Gyürky meg ügyesen, szerencsével forgatta...

Egy óca leforgása alatt lefizették az első pénztárat alapítóját

Nem kell csodálni ezek után, hogy az első timisoarai pénztárat annak idején ugyszólván néhány nap alatt alapították. A nagyevű Lonovics József megyéspüspök és Preyer Nep János polgármester — utóbb a város monografusa — álltak az akció élén. A részvényjegyzés 1845-ben, egy októberi őszi napon ment végbe a városháza tanácstermében. Dél előtt tíz órakor jelent meg a tanácssteremben Bersuder Lajos tekintélyes polgár két bizalmi emberrel. Alig egy rövidke óra telt le és a részvényjegyzést már le is zárta. Mind a négyszáz részvény után a hirdetményben előírt fél részvénytőke, huszezer forint, ott volt a bizottság kezei között.

Természetesen készpénzben.

TUDJA-E ÖN?...

... hogy a világ legnagyobb festménye, Tintoretto „Paradicsoma”, 240 négyzetméter felületen 700 személyt ábrázol? Az óriási festményt Velencében őrzik.

... hogy a világ legértékesebb szőnyege, az iráni szőnyegszövő művész remeke, a schönbrunni kastélyban van? A 80 millió csomóból álló szőnyegen tíz művész 12 évig dolgozott.

... hogy a második jégkorszak embere, a 150.000 évvel ezelőtt élt neandervölgyi ember még semmiféle ruházatot nem ismert, testét azonban már fehér és vörös festékekkel díszítette?

... hogy körülbelül minden tizenhetedik hónapban van teljes napfogyatkozás? A legutóbbi teljes napfogyatkozás néhány nappal ezelőtt volt Kinában.

... hogy a nap kedvező légköri viszonyok között egy nap alatt egy hektárnyi földterületre 17.000 liternek megfelelő melegmennyiséget sugároz.

... hogy az Amazon-folyam vizének két hónapra van szüksége arra, hogy a Kordilleráktól eljusson az Atlanti-óceánig?

... hogy a Rajna évenként annyi szénsavas meszet szállít a tengerbe, amennyi 300 millió osztrigekagylójának felépítéséhez elegendő?

... hogy a közhiedelemmel szemben a könny nem egyszerűen sós vízből áll, hanem bonyolult hormonszerű váladék, melynek kémiai összetétele nagyon különböző lehet?

... hogy a pontv téli álma alatt 20 fokos hideget is elbir? Ebben az állapotban érverése percenként kétfőre csökken.

... hogy az ember szíve percenként körülbelül hatszázszor ver, míg például a macska érverése a hatvanat is alig éri el?

... hogy a tyúk az első évben 20, a másodikban 120, a harmadikban 120, a negyedikben 100, az ötödikben pedig már csak 60 tojást tojik?

... hogy egy kiló méz összerakásához a méheknek 16 millió körö. vagy 120.000 tántika, vagy 80.000 borsóvirágot kell felkeresniük.

A moszkvai konferencia

Irta: ROHAN KÁROLY ANTAL herceg

A világ nagy számadásának egyensulya felborult. A háború első szakában Moszkvában így gondolkodtak: hadd viaskodjanak egymással és öljék egymást a demokráciák és a fasizmus, hogy a bolsevizmus, mint a nevető harmadik, megülhesse diadalni torát.

A Szovjet akkor úgy számított, hogy biztos páholyból nézi az eseményeket és minden kockázat nélkül várhatja meg az alkalmás pillanatot.

Mindaddig, amíg a fiatal Európa és a demokráciák, valamint a világtörke erői szemmel láthatólag egyenlő feltételek mellett és egyenlő eséllyel bírkóztak, a szovjet szifnusz csak mosolygott. Abban a pillanatban azonban, amidőn az egyensuly felborult és a méreg Európa javára billent, a rejtelmes szifnusz ajkán megfagyott a mosoly.

Már látták az erős és minden ízében a bolsevizmus ellen forduló Európát és érezték, hogy a világ felforgatására páratlanul adódott rendkívüli és egyetlen alkalom véglegesen veszedelemben ferog.

Az istentelenekek, valamint marxisták táborának valamennyi bölése éppen úgy, mint az elmúlt idők prófétái, nem győzték hangoztatni és nem egyszer rámutattak, hogy az elkerülhetetlen bekövetkező népek nagy háborúja

a világorradalom megvalósításának óráját is magával fogja hozni.

És az atheistáknak a Kremlben székülő legmagasabb papjai, kerülve kifelé minden feltűnést, úgy határoztak, hogy beleavatkoznak a háboruba és Európát hátbatámadják.

Programjuk készen volt: hosszú háború, a nagy nemzetek kifárasztása, hogy ilymódon a világot megéreleljék a vörös örület aradatának apokaliptikus felfordulására Világos: a gyengébbek oldalára kellett állniok, hogy a német-olasz sikerek nyomán felhüljenet egyensulyt valamiképpen helyreállíthassák. A gyors német beavatkozás és a német fegyverek valóban ellenállhatatlan ereje szinte maradéktalanul keresztülhuzta az orosz kalkulációt.

Londonban nincs tisztánlátó elme...

Az angolszászok azonban úgy látják, hogy a világegyensuly, amely látszólag már végleg félrebillent, ismét helyreállott. A szigeten úgy érzik, hogy páholyban ülnek: hadd pusztítsa egymást a bolsevizmus és a fasizmus, hogy a két holttest felett a demokratu reakció és kapitalizmus ülhesse meg a világ felett aratott győzelmének ünnepeit. A törke ismét engedelmes zsoldosokra tett szert, millió és millió szegény ördög, a szent orosz föld fiait hullatják véruket az Óceánon túl és az Óceánon innen törke érdekében. És

Londonban egyetlen tisztánlátó ember sincs, akít csak pillanatnyi kétség és gyötörne Európa és a bolsevizmus között megindult szörnyű, véres harc kimenetelét

„Politikai gagság”

Ezek azok a körülmények és szempontok, amelyek mellett a moszkvai konferenciát összehívták. A kapitalizmus és bolsevizmus szövetsége, melynek kimélyítése a moszkvai konferencia feladata volt, valóban

az elképzelhető legnagyobb politikai gagság.

És ha mindaz, amit ezzel kapcsolatban terveznek, nem volna az egész emberiség szempontjából olyan halálcán komoly, úgy ennek a paradoxonnak a komkuma kétségtelenül mosolyra készítené az egész világot. A tanácskozással tárgyal a német hadaktól teljesen tönkrevert szovjet seregeknek nyújtandó angolszász „segítség”-et jelölték meg. Ilyenformán az is mind érthetőbbé válik, hogy Churchill és Roosevelt

miért igyekeztek az Óceánon végbement romantikus találkozásukkor oly nagy buzgalommal lemasolni az időközben ismét szentté nyilvánított Wlson emlékezetes pontjait.

Törökországot nem lehet hitegetni

Miután a delegációk a melléjük beosztott segédzemélyzet és tolmácsok hada ellenére sem igen tudták egymást megérteni és egy véleményre jutni, minden igyekezettel azon voltak, hogy a napi politika tényein keresztül érjenek el, minél kézzelfoghatóbb eredményeket. Hogy a moszkvai konferencia milyen veszedelmeket jelent azoknak a népeknek a számára, amelyek szerencsétlenségükre az „ülban fekszenek”, arról a világ naponta borzalmas modálközossággal vehet tudomást az iráni események nyomán.

A bolsevisták it igranazt teszik, amit 1939-40-ben Lengyelországban, a balti államokban és Észak-Romániában tettek. London és Washington urainak gyakran kell majd ajkukat összeszorítani, hogy Irán „felszabadításának” kétségtelenül egyéni, de a bolsevizmusra rendkívül jellemző módszereire mit se szóljanak; vagy éppenséggel udvarias magatartást tanúsítsanak. Így

Senkisé ringatja magát illuziókban, az egész világon tisztán látják, mi lesz a vége Európa és a bolsevizmus gigászi mérkőzésének, csak az angolszász világban nem akad egyetlen ember sem, aki a világ legnagyobb ellenségére mért súlyos csapásokért a német népek elismeréssel adóznék.

A plutokrácia reszketve gondol a tetterős nemzeti szocialista forradalom győzelmére, melytől sokkal inkább fél, mint a bolsevizmustól

és minden szentséget megesufolva imádkozik a szovjet fegyverek győzelméért. Hiszen a szovjet háboru minden hetét és napját valóban a szerencse ajándékaként tekintik.

A világreakció urai, mielőtt bekövetkezett volna a világorradalommal lefolytatott első alapos megbeszélés, tető alá akarták hozni programszerű háborus céljait kérdését. Ha már most a világfelfordulás nagy prófétái elmondják véleményüket a világ újrendezésének teóriájáról, akkor a demokrata reakció hivatkozhatik arra, hogy a jövő „Magna Charta”-ját már kihirdették a csodálkozó világ előtt, de

arra még nem kerülhetett a sor, hogy ezt a harmadik internacionále szellemében és gondolkodásának megfelelő stílusban is megfogalmazzák.

Moszkvában ilyenformán barátságos eszmecsere-t folytattak a kizsákmányoló kapitalista politika képviselői és igyekeztek úgy tenni, mintha a zsákmány mit sem érdekelné őket és mintha ők arról könnyű szívvel lemondának. A világtörke képviselői pedig elég udvariasak ahhoz, hogy ne vegyék észre: a szemben ülő félnek hobb óhaja nincs, mint hogy őket megfojtsa.

aztán szívesebben fordulnak majd új területek, mint például Afganisztán és más, Európa és India között fekvő országok, első sorban azonban Törökország felé. Hogy a Szovjet a Dardanellákra fenit a fogat, az már a tankönyvekben is benne áll. Emiatt a kérdés miatt éppen eleget csatázott már Oroszország és a török birodalom.

Nem valószínű, hogy Ankara megelégedett volna Molotov Berlinben támasztott követeléseiről és ezt a kellemetlen emléket aligha fogja a Dardanellákra lemondó ünnepeles szovjet nyilatkozat sem kitörölni Törökország emlékezetéből.

Az általános vélemény szerint egyébként is úgy tudják, hogy a Kremlnek Európa hátbatámadására történt elhatározását egy szovjet-angol megállapodás elcsúszta meg, melyben már eleve eldőntötték a Dardanellák sorsát. Ezek szerint Anglia török szövetségését az ominózus, Kelet-Európának szovjet befolyás alá helyezésétől szoló, „Times” cikk értelmében —

az ujonnan felfedezett „testvérmemzet”-nek egyszerűen eladta.

A tanácskozással tartamát hat hétre tervezték — de azokat pár nap alatt befejezték. Már az indulás is blöffön alapult. Moszkvától nem messze ott áll a harmadik fél, amelyet az eddigi tapasztalatok szerint még egyetlen konferencia káprázatos tüzi-játéka sem zavart meg. (MN)

Gondoltál-e erre?

Vidéki útjaim során érdekes kurián voltam vendég. A birtok egy árvalányé, aki maga vezetői a gazdaságot. Harmincéves lány, még nagyon szép. Azonban nem enged senkit a közelébe, azt mondják, egészen elzárva, kicsit rejtélyesen éli legszebb éveit. Az egyetlen ebéd alatt, midőn ott voltunk, folyton figyeltem. Miért él így, mi a titka? Lehet, gondoltam, hogy filozófiát csinált az emberkerüléslől. Mikor a kocsiink elhajtott a széltől reszkető napfényü öszi délutánon a magas nyárfasorban, az erkélyről csak rövidet intett utánunk s visszament az óriás lakásba, egyedül. . . Azóta sokszor gondolok rá. A szülei tiz éve elhaltak már; talán nem lesz másfajta szeretetben?

Magam a jellemek shakespearei törvényében hiszek: az embereket, s éppen a különös embereket, nem lehet megváltoztatni. Ők magukban, a rájuk szabott ítélet útját járják. S mégis, ha a magányos lánnyal bizalmas barátságban volnék, beszélni szeretnék neki a kongó nagy házban: Vigyázz, egy egész és használatlan szívvel van! Szeretsz-e valakit most — kihűlő ősszel — gyermekesen és halálosan? Azt hiszem, szeretni csak így lehet. Máskép átjár az ési szél a kabátodon és lelkeken, s örökké ijedten mész a faluból a mezőre vezető sárga úton, mint temetőben. A zizegő kukoricát már mindenütt le-törték. A földekről és erdőkből kifújta a szél a nyár szagát. Még nagyon szép vagy és fázni fogsz. . .

Emlékezhetsz, gyermekkorodban szeretted. A kis szobádat, a napfoltos udvart és a titkot, a világ nagy, mesés titkát, amelyből minden napra kaptál valamit. Most nagy vagy és nincs többé körülötled titok és elfogódott várakozás; a világ átlátszó és szomorú lett körülötled.

Egyetlen segítség van. Ha szeretsz valakit. A szerelemben még ott rejtőzik a gyermekkori hit a esodában. A másik szemében felgyul a magad kis-csikori áhíttata, szájának ízében egy régi fűzfavesszős, meleg tavaszi rét íze, ahol átszaladtál. Az ő közelségében közel a gyermekkorod, amikor még minden lehetséges volt: a mese, az erdei manó, az örök és szívárványos boldogság. Meg kell találnod, akít szeress, elbírhatatlan szépen, halálosan. Ha sétálsz a mezőn, láthatod meg a darázs is halálosan szeret; az élet ítélete egyforma. S aki így tudott szeretni, betöltötte szerepét és erős jogot ad át utódainak az élet egészére. A szeretetnek ezt a fáját, amely nemcsak kötelesség, hanem hivatás: kell megszerezni. Ezt a szenvedélyes felsőfokot, „grande passion”-t, melyet csak a nagy művészek tudnak megőrkíteni, Shakespeare és Wagner — és a szívkben-nagy népek.

De vigyázz, nagyon nehéz kikerülni az olcsó szeretetet, melyet naponta kaphatunk, mérsékelt áron. A világot ez árulta el, ez a jutányos, hig szeretet Krisztus a mély, feltétlenköl szeretetre gondolt; egyszerű és utólrhetetlenül költői mondata ma, kétezer év után is, egyesapásra megválthatná a világot.

Most, hideg ősszel, — lásd, a szél sárkányai tépik a koldus fákat és elszakítják a faluból a mezőre elkongó harangszót — most érezzük az olcsó melegű nyár után, hogy szeretni csak egyféleképpen érdemes, az igazi, a tartós melegért. Ezt meg kell találni és akkor minden odaadni érte. Nem szabad egyedül a boldog októberi színek támaszkodni és eltévedni a hidegben. Hídd el, valahol téged is vár valaki, aki nem több, csak egy ember, igen, s mégis ez a megfajtatlan a teremtés egész forró esodáját közvetíti hozzád, a gyermekkori tájaid ízet, a diákalmok elszedült vágyait, mindent, amit most gazdagon és mégis szegényen, dacosan és elgyengülten vársz. . .

Ezt szeretném mondani talán az elzárkózott, szép lánynak; de lehet, csak azért, mert mesterségesem és mániám a fogalmazás. Mindenesetre gyereübb volna, ha át lehetne adni az ügyet valamely házasságközvetítőnek. (I. Gy. L.)

Oszikabátokat, ruhákat fest, tisztít

KNAPP

modernü berendezett vüztás

BRAD, Str. Bratianu 2-4 sz. (Minorita-palota), Episcopul Radu 10 szám

Közi-meriten elsőrangú nő-
ésben szállíthatunk az ide-
ősi üt tésre is

Gyümölcsfákat,
rózsákat és más
disznövényeket

AMERON - FISCHER és T-sai

Árud, juv. 61ba

A legyőzők kíváncsra díttalanul

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Tolvajfurfang

A lópokroc ráborult a ló hátára és az őszi nyirkos, hűvös idő ellen védelmezte a dolgozó állatot. A ló pedig kocsi fogottan állott az utcán az egyik ház kapuja előtt. A kocsi különböző árut küldött a nagykereskedő a maga vevőinek, megrendelt árut a rendelőkiskereskedők előtt a kocsi leszedte a kocsirol, bevitte az üzletbe, ahol ellenőrizték a szállítólévélben feltüntetett áru minőségét és mennyiségét, majd ki-egyenlítették a számlát. Amíg ez az egyes üzletekben történt, addig a ló és a kocsi magára maradt az utcán. Az egyes üzletbe való belépés előtt azonban a kocsi, aki négy lábú munkatársát megbecsüli és szereti, rendszerint ráborította a pokrócot, amelyen a bakon ülni szokott, a ló hátára, hogy állás közben ne fázzon meg.

Igy volt az tegnap is és mint fentebb említettük, a pokróc ráborult a ló hátára, a ló pedig ott állott az áruszállító kocsi előtt, míg a kocsi bent járt az egyik belvárosi üzletben. Amikor a kocsi odaérkezett, már az üzlet előtt várakozott egy vidéki asszony, akinek ismerőse odabent járt a boltban vásárolni. Nemsokára — akkor a kocsi már hement a kereskedésbe — egy tizenhét-husz éves suhanc jött arra, szét-nézett, majd ráfordult a vidéki asszonynak:

— Mit akar itt? Nézze, hogy odébbállion! Talán azért ácsorog itt, mert lonna akar valamit a kocsirol?

A szegény asszony a maga ártatlanságában el-pirul és restelkedve megindult a sarok felé, hogy ott árja be ismerősét.

Néhány perc mult kilépett az üzletből a kocsi és hirtelen nagyot kiáltott:

— Hü, azt a herkentyűjét, lelopták a lóról a pokrócot!

A lóról bizony eltűnt a pokróc.

A kocsi lármájára a sarokra zavart vidéki nő is közelebb jött megint a kocsihoz.

— Nem látta a tolvajlást? — kérdezte a kocsi.

— Nem, — válaszolta az asszony és elmondta, hogy nem járt arra senki, csupán egy fiatalember, aki őt elkergette, nehogy lopjon valamit a kocsirol.

A tolvaj pedig senki nem lehetett, csak a fiatal-ember, aki furfangosan elváltította a kocsi mellől az asszonyt és míg az hátat fordítva a sarok felé balla-gott, addig elemelte a lópokrócot és odébb állott vele.

Mü.

— Román konzulátus Sanghaiban. Bucurestiből jelentik: A külügyminisztérium előterjesztésére Sanghaiban tiszteletbeli román konzulátust létesítettek. A tiszteletbeli konzulátus vezetője Csinkuo-Pao.

— Darlan visszaérkezett Vichybe. Vichyből je-lenti a Rador: Darlan tengerenagy, helyettes francia miniszterelnök öt napot töltött a megszállott terüle-teken és pénteken délután visszaérkezett Vichybe, ahol azonnal kihallgatáson jelent meg Pétain tábor-nagy, államfőnél.

— A Kátsa-cigány eredeti alakja elevenedik meg ma, vasárnap a Timișoara-erzsébetvárosi katolikus ifjúság előadásán, amelyet a Kiefer (Novotny)-féle teremben délután félnyolc és este félnyolc órai kezdet-ől rendez a Vörös Kereszt javára. Szavaltatokon, énekszámokon kívül előadásra kerülnek a Sarkutazó, Dávid kontra Góliát és a Kátsa-cigány című darabok. Mindkétszer azonos műsor lesz. Büfé és különféle szórakozások.

— Uj gyorsasági rekordot állított fel egy dél-amerikai olasz repülőgép. A Lati olasz—délamerikai légiforgalmi társaság egyik repülőgépe, utban Buenos Airesből Rio de Janeiroba, uj gyorsasági rekordot állított fel. A Savoya—Marchetti mintájú gép öt óra alatt tette meg a két város között az utat és helyen-kint óránkénti 470 kilométeres sebességet érte el.

— Telefonkönyvtár létesített. Egy detroit-i ke-reskedő nem mindennapi könyvtárat rendezett be ma-gának. A világ minden tájának városából összesze-dett telefonkönyvek képezik a ritka gyűjteményt. A könyvtár ezidő szerint negyven ezer kötetből áll.

KUBÁN ENDRE:

Bánsági tartományi bálók

százhatvan esztendő előtt

A hét éves háboru, amelyet Mária Terézia kí-rálynő és császárnő az elvesztett Sziléziáért folyta-tott Nagy Frigyes porosz királlyal, 1763 februárjában békekötéssel véget ért. Mária Terézia ennek ez a háboru sok bánatot okozott, mert végleg le kellett mondania a sziléziai tartományról. A hubertus-burgi béke után Mária Terézia

a gyász jeléül egész birodalma területén megtiltotta a táncot.

Elnemült mindenütt a zene, üresek voltak mindenütt a redutok és a szalák. Még zárt társaságok-ban sem volt szabad a mulatozás. Evről-évre me-gújították és közhírré tették a rendeletet, amely szerint:

— Ha bárki személy Öfelsége bosszuságára tán-colásra vetemedik és vígadozik, minden irgalmas-ság nélkül sötét tömlőbe vettetik, sőt ismétlődés esetén még ráadásul tizenkét pálcával keményen megesapátik.

Tíz évig tartott ez a tánctilalom.

Az államkincstár nagy kárát vallotta, hogy nem voltak táncvigalmak, mert ezen a réven sok bevétel maradt el. Azért a fiskus előterjesztést tett Mária Terézia, akit arra kért, hogy

engedélyezze ismét a táncolást.

Mária Terézia teljesítette a kérelmet és az ügy ren-dezést az ugynevezett bálkomisszióra bízta, ame-lyet eelőbb alakított.

A bálkomisszió úgy döntött, hogy a báltartás jogát az egyes tartományok székvárosára bízta. Ezzel a vidéki székvárosok bevételeit és idegenfor-galmát akarták emelni. Kisebb városokban, közsé-gekben és falvakban egyelőre nem volt szabad hálozni. A tartományi székvárosoknak tetszésükre volt bízva, hogy a bálakat maguk rendezzék meg, vagy pedig a báltartást bérbeadják.

A Bánság székvárosa szintén megkapta a ren-deletet a báltartási jogról. A magisztrátus úgy dön-tött, hogy

a báltartási jogot bérbeadja.

Annál is inkább döntött így a város, mert a rende-lettel majdnem egyidőben érkezett a városba Draghi Demetrio olasz ténemester is Bécsből, aki magával hozta a polgármester számára az udvari kancellária levelét, amelyben többek között ez állott:

— Amennyiben pedig a város arra az elhatáro-zásra jutna, hogy a bálozási jogot bérbeadja, úgy szívesen látnánk, ha az erre vonatkozó szerződést Signore Draghi Demetrioval kötnék meg.

A városi tanács az udvari kancellária követelé-sét parancsnak vette és a báltartási bérletre vona-kozó szerződést megkötötte Signore Draghi De-metrioval, akinek

a táncolási rendezésére a városbába gyü-

léstermet bocsátottak rendelkezésére, ezenkívül adtak neki az épületben még két szobát és egy konyhát is.

Igy történt aztán, hogy 1773 január 4-én do-bosok és trombitások járták be a várost és miután a forgalmasabb utcákon „buta dobokon fabo-tokkal repedeztetették a bőrt“ és öblösöket harsog-tak a megfujt kiirtókkal a levegőbe, a velük volt városi pandur felolvasta a hivatalos hirdetményt:

— Adatik tudtára mindenkinek, hogy Öfelsége kegyelmes engedéllyel megkezdődnek a tartomá-nyi bálók. Farsang kezdetétől farsang végéig he-lyenkint hétfőn, kedden és szerdán tartanak a bálók. Hajnali háromig a városbába nagy szalájában min-denki kedvére járhatja a különféle táncokat, koc-kát vehet a melleszobákban, ahol is az ivók és az evők számára terítve vagyon. Bővebbet mondanda-nak a kiragasztandó plakátok.

A falragaszok másnap közölték, hogy

— Luxemburgra is kiterjesztik a nürnbergi tör-vényeket. Berlinből jelentik: Luxemburgban most kezdték meg a lakosságnak állampolgárság szempon-tjából történő összeírását. A zsidókra nézve a Német-országban érvényes rendelkezéseket léptetik életbe. A zsidókat kötelezték, hogy zsidó hangzásu neveket vegyenek fel.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS-arccrém, esteli és nappali használatra. Egy téglai ára 60 lei, GENIUS-puder egy doboz ára 60 lei, GENIUS-szappan 60 lei. FÖLDES-GYÓGY-SZERTÁR, ARAD.

— Fején találta a szöveget. Tény, hogy megszünt a Szovjetunió területén a papok üldözése és lemezár-rolása — írja a newyorki „Sign“ —, ennek azonban csupán egyetlen oka van: a Szovjetunióban elfogytak a papok. (MN)

a tartományi bálón mindenkinek joga van megjelenni, mert ott nem lesz rang-különbség.

A bálón egyforma az ur és a paraszt, a katonatiszt és az iparos, a bankár és a munkás, a hiva-talnok és a magánzó. Megjelenhetnek ott a hirdetés értelmében az urasági inasok és a szolgálóleányok is, az előbb ek azonban nem jöhetnek livrében, az utóbbiak pedig bubos főkötőben. A plakát elmon-dotta azt is, hogy a bál bilétája harminnégy kraj-cárba kerül személyenkint. Aki vacsorát is kíván, az egy forint és nyolc krajcárt fizet.

Nyomban vízkerezt után megkezdődtek a bálók

Az emberek seregestül fődtük a tartomá-nyi bálókra.

Leginkább a divatos német táncokat járták, hol aprókat lépegettek, hol szélvész módjára forogtak. Az öregek iddogáltak, pipáztak, kockáztak, kártyáz-tak. Az izgágákat szemtelenekek és részegeket ki-hajgálták a teremből. A verekedőket és azokat, akik mámorukban trágár szavakra vetemedtek, tömlőbe kísérték, amelyből másnap csak a megfe-lelő büntetés lefizetése ellenében bocsátották őket haza.

A felszolgált vacsora, bor és sör mindenkor nagyszerű és bőséges volt. A bálók ifyformán pom-pásan sikerültek és Draghi Demetrio-nak nem volt oka panasza. Megkeresésére a hatóság hozzájárult, hogy februártól kezdve a bálók ne éjjelután há-romig, hanem reggel ötig tartanak és így az ifju-ság alaposan kitáncolhatta magát a nagybójt előtt. Az emberek annyira megkedvelték a bálakat, hogy a nagybójt után ismét táncolni akartak. Draghi Demetrio azért hamvazószerda után kérvényt nyuj-tott be a bécsi udvari kamarához és kérte, hogy husvét utánra is engedélyezze a bálók tartását.

A kamara a kérelmet teljesítette, de olyan feltétellel, hogy minden bálú bekapjegy után tíz krajcár pótdíjat kell szedni a Má-ria Terézia által ujjonnan szervezett nép-iskolák alapja javára.

Morogtak, de a táncolni szeretők mégis elmentek a bálókra. Signore Draghi Demetrio már a nyár kezdetén beszállította az első összegyűlt járulékot a népiskola alapra a bánsági adminisztrációhoz kétszázötven forint és tíz krajcár összegben.

1773 őszén újabb rendelet érkezett. Az udvari kamara elrendelte, hogy a tartományi bálók csak a városok jelmezűek lehetnek.

A résztvevők azonban kizárólag „tisztelietreméltó maskarában“ jelenhetnek meg. Denevéreknek és más estif állatoknak tilos öltözni, ugyszintén nem szabad a táncolóknak papoknak és apácáknak öltözni, sem pedig nem lehet testi alakjukat elforzi-tani. Jelmez nélkül is lehet ugyan megjelenni a bálón, azonban akár jelmezben, akár pedig rendes ru-hában is

mindenkinek álarcot kell a teremben vi-selnie.

Az után azonban nem szabad a bálozóknak álarcot viselni, mert különben tömlőbe kísérik őket, mi-ként azokat a látrókat, zsványokat és haramiákat, akik rablások álarcot hordanak, vagy „pofájukat bekormozzák álarc gyanánt.“

Mikor aztán 1789 ben a tartományi bálók ren-dszere megszűnt és mindenki akár a városban, akár a falvakban rendezhetett bált szabadon, Signore Draghi Demetrio visszavándorolt Bécsbe.

Mint gazdag ember tért meg oda és emele-tes palotát vásárolt,

amelyben szállodát, tánctermet és vendéglőt rende-zett be.

— Patakba fulladt egy elmebajos asszony. Sibiu közelében az egyik patakban holtan találták Szepesi Antónia hetvenegy éves asszonyt. A vizsgálat meg-állapítása szerint az elmebajos asszony még szeptem-berben eltűnt sibiui lakásából. Az asszony napokig bolyongott a környéken, míg eltévedt és a patakba zuhant, ahol halálát lelte.

— A legnépszerűbb női név: az Anna. Egy stock-holmi statisztikus megállapítása szerint az egész vi-lágon legelterjedtebb női név a széphanzásu Anna. A tudós szerint kilencvennégy millió asszony és leány hallgat a világon Anna névre. (MN)

— A világ legkisebb miniatúrája. Párisból jelen-tik: Egy francia művész kétszázötvenöt, a világ legki-sebb miniatúráit készítette most el. Egyetlen árpa-szemre egy malmot, egy zsákot hordó molnárt és ko-csát festett lovastól az ügyes művész. A részletek olyan aprók, hogy a műremeket csakis megfelelő na-gyítóval lehet élvezni. (MN)

Odessza elfoglalásának ünneplése Aradon

Az országos ünnepek keretében Aradon is nagyszabású ünnepek voltak Odessza elfoglalása alkalmából. Dél előtt a görög keleti román katedrálisban hálaadó istentisztelet volt, amelyen a hatóságok és köztisztviselők vezetői, valamint a tanulóifjúság vett részt. Istentisztelet után a közönség katonazenével és zászlókkal felvonult a lobogódszít öltött város főutcajára. Délután térzene volt a városháza előtt, este pedig ismét lelkes felvonulás keretében ünneplék a nagyszerű román győzelmet. Ebből az alkalomból az ablakokat és kirakatokat kivilágították.

— Az 1942-es korosztály bevonulása. Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli az 1942-es és régebbi korosztályhoz tartozó önkéntességi joggal bíró katonakötelesekkel, hogy november elsején kell bevonulniok, függetlenül attól, hogy kapnak-e behívót, vagy sem. Be kell vonulniok azoknak is, akik bár kérték tanulmányi halasztást az 1941—1942. évre, de november elsejéig nem igazolják, hogy beiratkoztak és valamelyik helyi vagy külföldi főiskola második évének előadásait hallgatják.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epenajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pírula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmakkal teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— Százhuszezer francia szabadkőműves. Párisból jelenti a Rador: George Fay, a párisi Bibliothèque Nationale vezetője, aki megbízást kapott a szabadkőműves páholyok lefoglalt irattárainak tanulmányozására, kijelentette, hogy a Nagy Orient páholyok harmincezer, a Francia Nagypáholyok tizenötezer, az Emberi Jogok páholyának háromezer, a többi kisebb páholyoknak tizenkétezer működő tagja volt. Mégegyszer ennyire tehető azonban a beiratkozott tagok száma.

— Dr. Háber László (medic evreu) gyermekorvos ismét rendel. Arad, Bulevardul Carol I. 37. sz. Telefon: 24-26. Quarz-kezelés.

— Olaszországban megelégedéssel fogadták a japán kormányválság megoldását. Rómából jelenti a Rador: Olasz politikai körökben, amelyek nyugodtan fogadták a japán kormányválság hírért, megelégedéssel értesültek a válság gyors megoldásáról és Toyo tábornok kormányaakutási megbízásáról.

— Hore Belisha elégedetlen. Newyorkból jelenti a Rador: A Newyorki Herald Tribune című lap értesülése szerint Hore Belisha volt angol hadügyminiszter legutóbbi beszédében kijelentette, hogy Anglia elmulasztotta azt az egyetlen alkalmat, amikor Németország ellen második frontot alakíthatott volna. A szovjet hadjárat négy hónapjának téflensége hamarosan érezhetővé válik. A brit népek aligha lesz megegyezésre alkalmas, hogy egy nagy szövetséges hadserege olyan hatalmas tömegű hadianyaggal harcoljon mellette. Az angolok — mondotta — eddig már több expedíciós hadtestet vesztettek, de az angolok nem nyerhetik meg a háborút, ha nem támadnak. Négy hónap óta az angolok sehohsem kezdtek offenzívát és a tengelyhatalmak még a Földközi tengeren is sikerrel küldhetnek utánpótlást Északafrikába.

Egy torpedó lövés... és az amerikai sajtó tótágast áll örömeiben

Newyorkból jelenti az NTI: Az „Associated Press” a Fehér Ház hivatalos közleményét továbbítja, amely szerint Rooseveltnél törvényt írt alá a háborús tartalmú, felszerelések és hadianyagok rekvirálásáról.

Washingtonból jelenti az NTI: Az amerikai lapok, Rooseveltnél törvényt írt alá a háborús tartalmú, felszerelések és hadianyagok rekvirálásáról.

nagy címek alatt közlik, hogy Izlandtól északnyugatra egy amerikai rombolót torpedó lövéssel eltaláltak.

Az erre vonatkozóan kiadott közlemény megjegyzi, hogy a találat nem okozott kárt a hadihajóban, amely

tovább folytatta útját.

Az „Associated Press” hozzáfűzi, hogy egy sajtókonferencián, amelyen megjelent Rooseveltnél elnök is, az újságírók csodálkozásuknak adtak kifejezést afelett, hogy a jelzett mintájú rombolót a torpedó találat nem süllyesztette el. (Rador.)

— Két új esperes. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök két új esperesi kinevezést eszközölt. Hodács Ágoston dorobantii plébánost Sft. Ana esperesi kerületének esperesévé, Siebig Frigyes pápai kamarás, lipovai plébánost pedig a lipovai kerület esperesévé nevezte ki. Anton Miklós giarmatai plébános, főesperes volt a lipovai kerület esperese, de ezen megbízatásáról lemondott.

— Megtorpedózták egy amerikai torpedórombolót. Washingtonból jelenti a Rador: Az amerikai rádió közlése szerint a tengerészeti államtitkárság bejelentette, hogy a Kearney nevű amerikai torpedórombolót pénteken Izlandtól mintegy 350 mérföldnyire délnyugatra, megtorpedózták. A Kearney torpedóromboló járőrszolgálatot teljesített.

— Befejződött az aradi zsidó ingatlan-panama vádlottainak kihallgatása. Az aradi törvényszék napok óta tárgyalja az ismeretes zsidó ingatlan-panama ügyét és a tizenegy vádlott kihallgatása befejeződött. A bíróság megkezdte a tanúk kihallgatását, ami szintén több napig tart. Az ítélet kihirdetésének ideje még ismeretlen.

— Épített kommunisták. Stockholmból jelenti a Rador: A göteborgi törvényszék harminc évi börtönrre ítélte a kommunista csoport tagjait, akiket azzal vádolnak, hogy a rádió útján kémkedést folytattak.

— Rendelkezési állományba helyezett vámtisztviselők. Bucurestiből jelenti a Rador: Stoinescu tábornok pénzügyminiszter utasítására huszonegy vámtisztviselőt november elsejéig hatállyal rendelkezési állományba helyeztek. A tisztviselők egy éven keresztül megkapják fizetésük nyolcvan százalékát.

Hölgyek ügyelmébe!

Mérsékelt áron készítünk női és gyermekruhákat és kabátokat **Stollmar varrónak, Arad.** Str. Teuș Doamnei 15, vízművek mellett

— Új bolygót fedeztek fel. Ankarából jelenti a Rador: Az isztambuli csillagvizsgáló intézet két évi munka után új bolygót fedezett fel, amelyet Ankarabolygónak kereszteltek. A török lapok beszámolnak arról, hogy az új bolygó bejegyzése a berlini csillagvizsgáló intézetben már meg is történt. Az Ankara az ezernégyszázötvenhetes számot kapta.

— Spanyol újságírók látogatása Romániában. Barcelonából jelenti a Rador, hogy spanyol újságírók csoportja pénteken Barcelonából elindult Románia felé. A spanyol újságírók hosszabb látogatásra érkeznek Romániába.

Ma közel hétszáz gyermek bérmei Aradon

Megirtuk, hogy ma bérmei lesz Aradon és a szentséget Pacha Ágoston dr. megyéspüspök osztja. A főpap már tegnap este megérkezett Aradra és a minoritáknál szállt meg. Kíséretében vannak Kayser Lajos nagyprépost, Unterweger Lothár dr. kanonok és Héber János dr. püspöki titkár. A bérmeit ünnepi istentisztelet előzi meg, amely 9 órakor kezdődik és amelyet a megyéspüspök mond teljes assisztenciával, utána pedig beszédet intéz a bérmeiandókhoz. A szentmise végeztével közel hétszáz gyermeknek kiosztja a bérmeiás szentséget. Ez a szám elég tekintélyes, mert két évvel ezelőtt volt bérmeiás Aradon. A szertartás után a minoriták kulturházának dísztermében a különböző katolikus egyesületek és intézmények üdvözlik a főpásztort.

Apertia Generala de Comerț

Arad, Strada Horia 2. sz.

Közvetlen gyorsan és lelkiismeretesen mindenemü kereskedelmi ügyeket, u. m. városi és vidéki, bel- és külföldi ingó és ingatlan vételét és eladását, szerez penzkölcsönt betétkészítésre és rövid lejáratú üzletekre, vállalt bel- és külföldi megbízásokat, valamint bel- és külföldi cégek képviseletét. Iratokat olcsón másol.

— Az olasz hadijelentés. Rómából jelenti a Rador: Az olasz hadsereg főhadiszállása közli, hogy olasz repülők október 17-re virradó éjszaka Malta szigetén La Valetta tengeri támaszpontot bombáztak. Ellenséges repülőgépek Nápoly ellen intéztek támadást. A bombák jakoházakra hullottak. Tizenkét személy meghalt, harminchét ember megsebesült. A gyújtóbombák a város néhány pontján tüzet okoztak, amelyet azonban hamarosan eloltottak. Északafrikában ellenséges gépesített egységek megkísérelték a tobruki bekerítő front áttörését, de a tüzérség a támadást megghusította. Keletafrikában egy olasz felderítő repülőgép gépfegyverrel tüzelt Dabat körzetében egy ellenséges gápjárműszlop-ra. Több gépkocsi kigyulladt. A Földközi tengeren egy újabb ellenséges tengeraltjárót süllyesztettek el.

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, október 19-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Kárpát (a villamos állomással szemben), Földes (Eminescu-utca) és Rozsnyai (Avram Iancu-tér).

Hétfőn, október 20-án Aradon a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Danciu (a nagykorházak szemben), Vojtek (Regina Maria-ut és Moise Nicoara-utca sarok), Berger (Saguna-ut és General Coanda-utca sarok) és Bernáth (a vasuti állomással szemben).

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64

Előadások 3, 5, 7:15 és 9:30-kor

Ezren és ezren tolonganak, hogy megnézhessék a spanyol filmgyártás nagy remekművét:

ALKAZAR OSTROMÁT

A történelem legszebb és leghősiesebb eseményei közé sorolja majd a jövő a spanyol kadettól. 75 napi emberfeletti ellentállását a sokszoros túlerőben levő vörös hadsereggel szemben.

A legendás hírű Moscardo ezredes feláldozza hazája érdekében egyetlen fiát. Megindítóbb, meghatóbb s gigantikusabb filmet még nem vetítettek.

A véres szörnyű harcok közepette kivirágzik két kiválóan hős ember romantikus szerelme.

A főszerepben:

Mireille Balin, Fosco Ghiachetti, Rafael Calvo

Az ifuságnak is engedélyezve

Legújabb UFA-hiradó

Mozi

Aradon vasárnap és hétfőn a mozik műsora a következő: Corso: Alcazar ostroma (spanyol film). Forum: Pinochio. Egy élő fabábu csodálatos kalandjai. (Amerikai film.)

Megérkeztek az új nagy divatok

D. M. A. Mantel und Costume, Elegante Kleider, Modell de Paris, Kommode Modelle (Trés Jolie) Wiener Jersey Modelle, Aparte Modelle (Kalap) példányonként 600 lei. Des Idées Mensuelles 110 lei és portó. Megrendelhető

Rócsy László, Arad, Bui. Rev. Elisabeta 19

SPORTESEMÉNYEK

Ma ismét teljes fordulók lesznek a kupa-bajnoki küzdelmekben

Timisoara nagy kettős műsora: Chinezul-CAMT—Ripensia és CFR—UDR találkozó

A mai vasárnapon ismét teljes üzem van az országos kupa-bajnokságokban. Az összes csoportok csapatai küzdenek ezekért a bajnokságokért, amelyek a különleges idők ellenére is elég jól beváltak. Az első csoportban Timisoarán igen érdekes kettős mérkőzés lesz a Banatul-pályáján, ahol délután háromnegyed négy órakor a

CHINEZUL-CAMT—RIPENSIA

küzdelem kerül eldöntésre. Ez a mérkőzés sok szempontból tarthat igényt az érdeklődésre. Igy a hírek szerint a Ripensia már a Politechnica játékosaival megerősítve veszi fel a küzdelmet mivel az egyetemisták elhatározták, hogy beolvadnak a Ripensia-ba. Ilyen körülmények között a Chinezul-CAMT csapatának ma sokkal nehezebb lesz a feladata, ha sikerrel akarja megállni a helyét. A Chinezul-CAMT elődcsapatai, tehát a jelenlegi játékosok is, mindenkor arra törekedtek, hogy a Ripensia-val szemben, márcsak a vetélkedés miatt is, a szokottnál jobb eredményt érjenek el. Most is minden bizonnyal azon lesznek a lilazöld fiúk, hogy ne valljanak szégyent.

A nagy küzdelmet és élénk játékot ígérő találkozó előtt, háromnegyed kettőkor a

CFR—UDR

bajnoki küzdelem kerül eldöntésre. Ez a mérkőzés is jelentős vonzóerővel bír, mert a CFR jó játékerőt képvisel és nem lehetetlen, hogy a bajnokságban kapott gól és veszített pont nélkül vezető UDR-től pontot

A Chinezul-CAMT új tagjai már a mai kettős mérkőzésen igénybevehetik a kedvezményt

A Chinezul-CAMT vezetősége ma a Banatul-pálya főbejáratánál lévő egyik pénztárfülkét a taggyűlés szolgálatába állítja, ahol a jelentkező tagok rögtön megkapják tagsági igazolványukat, amellyel a kedvezményes belépésre jogosultak.

Itt említjük meg, hogy azok a tagok, akik havi 120 leit fizetnek, ingyen belépési joggal rendelkeznek a lelátó oldalán lévő állóhelyre. Akik pedig legalább havi 150 leit fizetnek, azoknak joguk van a lelátón ülőhelyet igénybe venni.

A TIMISOARAI KERÜLETI BAJNOKSÁG MAI MŰSORA

CFR—Patria, CFR-pályán délelőtt 11 órakor. Ancora—Chinezul-CAMT II a Vulturii-pályán délután 3 órakor. Progresul—Vulturii a Progresul-pályán és Juventus—CS Bocsa a Juventus-pályán, ugyancsak délután 3 órakor.

Sport hírek mindenfelől

A magyar labdarugó NB I mai 10. fordulójának a műsora a következő: SalBTC—Ujvidék, Elektromos—WMFC, Ferencváros—NAC, Lampart—KolAC, Kispest—Szeged, Ujpest—DiMÁVAG, SzVSE—Gamma, Szolnok—MÁVAG. Ennek a mai fordulónak a legkiemelkedőbb eseménye a Ferencváros—NAC mérkőzés. Minden emellett szól, hogy a honi pályi előnyével induló Fradi győz, de épen legutóbb mutatta meg a WMFC, hogy a Fradit is meg lehet verni és bizony a NAC-nak már igen esedékesé vált egy siker, mellyel visszaszerezhetné hírnevét. Erre pedig a Ferencváros elleni mérkőzés lenne a legjobb alkalom. NAC—Ferencváros elleni mérkőzés lenne a legjobb alkalom. A NAC—Ferencváros mérkőzésre való tekintettel az Elektromos—WMFC mérkőzést már tegnap megtartották.

Ma Hamburgban játszik Berlin válogatott labdarugó csapata az ottani válogatottal.

Német-olasz hölgyteniszmérkőzést tartanak péntektől kezdve Wiesbadenban.

A világranglista első helyén álló magyar szabadfogású birkozók ma négy súlycsoportban döntik el a magyar bajnokság kérdését. Ugyanakkor három súlycsoportban a görög-római birkozás három csoportjában küzdenek az elsőségért. Az első ilyen vegyesen rendezett bajnokság első rész iránt — amelyek győzteseiről már beszámoltunk — olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy most már a budapesti nagy cirkuszban kell a mai mérkőzéseket megrendezni.

vesz el, megtörve ezzel azt a varázst, amely a rešitai csapat hálóját, a kiváló Konrád személyében, védi.

Az első csoport harmadik mérkőzése Rešitán kerül eldöntésre ahol az SSMR—Electricia találkozót újrajátszák, mert a szövetség nem ismerte el a mult vasárnap közös megegyezéssel lejátszott bajnoki mérkőzést. Igy az Electriciának ma alkalma van a mult héten elszünetelt vereségéért visszavágni, amivel a bajnokság állása ismét jelentősen megváltozna.

A második csoportban Aradon a következő: Basarabia-kupamérkőzéseket bonyolítják le: Astra—Gloria, Transilvania—Unirea és CFR—Mica. A negyedik csoportban Devan a Corvinul—JiuI-mérkőzést játszik le, Lupeniben a Minerul a simériai CFR csapata ellen játszik, míg Lonean a CS Lonea csapata találkozik az UM Cugir együttesével. Az ötödik csoportban Sibiuban a CFR—Universitatea és az Arsenal—Vitrometan mérkőzéseket bonyolítják le. Alba Iulian pedig az Unirea—SGS csapatai mérkőznek. A hatodik csoportban Turdan a Victoria—Ariesul. Uioaran pedig a Solvay—Ind. Sarnei mérkőzések kerülnek lejátszásra. A hetedik csoportban Brasovban a következő mérkőzések lesznek: Barsa—ACFR, Metrom—Malaxa és Voina—UAB. A tizedik csoportban Bucurestiben ma az Unirea Tricolor—Juventus és a Carmen—Rapid bajnoki mérkőzések kerülnek lebonyolításra.

A Schalke 04 kiváló német labdarugó csapat ma Párisban játszik az ottani német véderő csapata ellen, amelyet erre az alkalomra több kiváló német válogatott játékoskal megerősítettek. A Schalke 04 csapata jövő vasárnap Brüsszelben játszik az ottani katonaválogatott ellen.

A világcseredményeket ostromló svéd gyalogló bajnok, Mikkaelsson a legutóbbi 35 kilométeres versenyen csupán a harmadik helyen végzett.

A horvát-magyar teniszmérkőzés az első napján 1:1 arányban áll, mert a két egyes közül az egyiket Asbóth megnyerte Pallada ellen 6:3, 6:2, 8:6-ra, de Gábori vereséget szenvedett a jó formában lévő Mitics 6:3, 4:6, 6:3, 6:4 arányban. Tegnap folytatták a küzdelmet a páros mérkőzéssel, amelyben az Asbóth—Mayer dr.-pár a Mitics—Pallada-párral állott szemben.

Miután Németországban megalakították a hivatásos műkorcsolyázók szövetségét, a híres Bayerházaspár és a bécsi Pausin-testvérpár bejelentették belépésüket a hivatásos versenyzők sorába.

A német—olasz hölgytenisz mérkőzésen — amelyet a KK-ért folytatnak — Németország 2:0 arányban vezet.

Közismerten elsőrangú minőségben szállíthatunk az 1941 őszi ültetésre is

Gyümölcsákal,
rőzsákat és más
disznóvényeket

AMBROSI - FLICHER és T-sai
Ajud, jud. Alba
Arjegyzék kívánatra diitalanul

Ritti, finn államelnök, három kiváló magyar sportvezető személyiséget: Prém Loránd dr., Vangel Gyula dr. és Tatár Istvánt, érdemeik elismeréséül a finn „Fehér Rőzsa-Rend” parancsnoki, illetve lovagi keresztjeivel tüntette ki.

Rádió

VASÁRNAP, OKTÓBER 19.

Bucuresti: 7.55 Hírek, hanglemezek. 9.30 Istenisztelet közvetítése. 11 Szimfonikus hangverseny. 12.10 Hírek, utána a hangverseny folytatása. 13.20 Hanglemezek. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 15.40 Hanglemezek. 16.10 A falu órája. 16.40 Munkásóra. 17.10 Hanglemezek. 17.40 Előadás. 18 Szindarab előadása. 19 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.35 Hanglemezek. 21 Német nyelvű adás. 21.10 Olasz nyelvű adás. 21.20 Francia nyelvű adás. 21.30 Angol nyelvű adás.

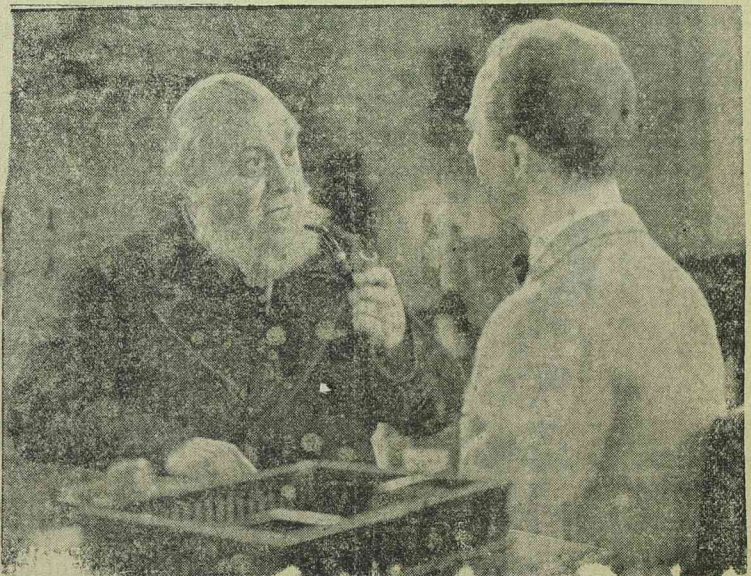
Budapest I. 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 10 Református istentisztelet. 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 Diákképzés. 12.55 Zenekari hangverseny, közben rádiókrónika. 13.45 Hírek. 14 Hanglemezek. 15 Előadás. 15.45 Szalonötös hangverseny. 16 és 16.40 Előadás. 17 Hírek. 17.20 Cigányzene. 17.50 Elbeszélés. 18.15 Zongorahangverseny. 18.40 Hangképek a vasárnap sportjáról. 19 Hírek. 19.20 Katonazene. 20 Sporthírek 20.15 Közvetítés az Operettszínházból. 21.10 Hangjáték. 21.25 Cigányzene. 21.40 Hírek. 22.10 Zenekari hangverseny. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Táncczene. 24 Hírek.

HÉTFŐ, OKTÓBER 20.

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonazene. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Zene. 19 Hangverseny. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.20 Hanglemezek. 21 Német nyelvű adás. 21.10 Olasz nyelvű adás. 21.20 Francia nyelvű adás. 21.30 Angol nyelvű adás.

Budapest I. 6.40 Ébresztő, torna. 7 Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 és 10.45 Előadások. 12.10 Cigányzene. 12.40 Hírek. 13.30 A rádiózenekar hangversenye. 14.30 Hírek. 15.20 Hanglemezek. 16.15 Diákképzés. 16.45 Hírek. 17.15 Előadás. 17.35 Zenekari hangverseny. 18.15 Előadás. 18.35 Orgonahangverseny. 19 Hírek. 19.20 Iazttrió. 19.40 Elbeszélés. 20.10 Az operaház zenekarának hangversenye, közben előadás. 21.40 Hírek. 22.10 Hanglemezek. 23. Idegennyelvű hírek. 23.30 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

Az „Ohm Krüger” című pom pás UFA-film egyik jelenete

KÖZGAZDASÁG

November elsején kezdődik a falusi birtokok és beépített telkek jövedelme utáni adókiivetés

A pénzügyminisztérium nagyfontosságú körrendelete

A pénzügyminisztérium nagyfontosságú körrendeletet küldött a megyei pénzügyigazgatóságoknak. Az 1942 április 1-én kezdődő új pénzügyi évre kiivetendő mezőgazdasági és beépített ingatlanok jövedelme utáni adókra nézve közli, hogy az összeírás ez év november 1-én veszi kezdetét és a munkálatok egy napon át, november 30-ig tartanak.

Közi a minisztériumi körrendelet, hogy a városi beépített ingatlanokra vonatkozó egyéni adóvallomásokot annál a kerületi adóhivatalnál kell letétbe helyezni, amelynek körzetében az illető ingatlan tartozik. A mezőgazdasági birtokokra és beépített falusi

ingatlanokra vonatkozó vallomásokat ugyancsak az illetékes kivetési adóhivatalnál, vagy a falusi adószedőknél lehet benyújtani.

A falusi birtokokat és beépített telkeket érintő kollektív adóvallomások november 1-ől a kivetési bizottság munkájának megkezdése előtti három napig nyújthatók be az illető községben.

A vallomásokat az előírt hivatalos úrlapon kell elkészíteni és annak kitöltésénél figyelembe veendő az egyenes adókról szóló törvény intézkedései. A bizottságok december 1-én kezdik meg munkájukat.

Ezer évig fedezi az ország szükségletét a romániai földgáz. Az ország földgázállománya megállapítások szerint száznyolcvanmilliárd köbméter, míg a valószínű tartalék háromszáznyolcvanmilliárd. Ez a mennyiség ezer évig fedezi az ország ipari és fűtési szükségletét.

Svédország áll az európai távbeszélő forgalom élén. Az Egyesült Államok után, tehát Európában Svédország áll első helyen a távbeszélő készülékek számát illetően a lakossághoz viszonyítva. 1940 végén minden ezer lakosra száznegyvenhárom készülék jutott, míg Stockholmban minden ezer lakos körül négyszáztizenöt telefonelőfizető.

Uj eljárás segítségével hónapokon át frissen tartható a tej. Crispi volt olasz miniszter Szófiában érdekes előadást tartott egy általa feltalált eljárásról, amelynek segítségével a tejet hónapokon át frissen lehet tartani. Az új eljárás lényege abból áll, hogy a tejet oxigénnel telítik és ezzel feleslegessé válik a tej forralása. Az új eljárást Olaszországban már a legszélesebb körökben alkalmazzák.

1830 méter magasban épül Szófia ivóvízgyűjtője. Ivanov, Szófia polgármestere vetette fel az eszméjét annak az érdekes tervnek, amely rövidesen a megvalósulás stádiumába lép. Most készültek el az 1830 méter magasban lévő Bel-Iszker tálalomú részletes tervei. A tálalomú öszezgyűjtő a havasi ivóvizet és ezzel egész éven át egészséges, friss vízzel látja el a bolgár fővárost.

A VÖRÖS POKOL

Unjor reuorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICs KRIMOV

56.

Akkoriban gyakran látogatott el a börtönbe Anasztázia Petrovna Szeftkov, akit általánosságban csak vérvív vörös Natasának neveztek.

Anasztázia Petrovna Szeftkov valóságos nőstényarckas volt, aki mindenkit szétmárcangolt, aki a natasába került. Ezt a szétmárcangolást nem a szó szoros értelmében miveite. Az elítelteknek a lelkét márcangolta szíjjel, mielőtt azok kivégzésére került volna a sor. A vérvív vörös Natasá nyomban a szovjetkötársaság kiküldtása után a kommunizmus szögálatába szegődött. Előbb az volt a foglalkozása, hogy a városban lappangó és életükért remegő burzsujcsaládok bizalmába férközött, kileste és kifaggatta titkaikat, aztán feljelentette a szerencsétleneket. Az általa hóhérekre juttatott emberek kivégzését mindenkor végignézte, gyönyörködött az elítéltek halálfelelmében és az örömtől és a kéjtől valóssággal lihegett, amikor áldozatainak kiömlő vérért látta.

Később már nem elégedett meg azzal, hanem maga is felcsapott hóhérek. Amikor megjelent a cseka-főnökségen és előadta kívánságát, ott nem is csodálkoztak rajta. Hiszen már voltak a kommunisztáknak előtte is női hóhérajai, akik sokkal kegyetlenebbek és szivtelenebbek voltak, mint férfikollégáik. Így aztán a női bakók száma megszorodott Anasztázia Petrovnával.

— Jól van, — mondták neki, — tavarisnő, megkapod hóhéri megbízatásodat. Hogy mi a járandóságod ezért a munkáért, azt tudod, ugyebár?

— Tudom, de ez nem fontos. Nem azért vállalkozom erre a munkára, hogy a jövedelemem több legyen. Eddig is megvolt az elsőosztályú ellátásom

és eddig sem használtam fel az összes élelmezési jegyeimet egyik hónapban sem. Második gyomrom pedig még mindig nem nőtt. Ruházatot és lakást is kapok a szovjettől. Mondom, nem a fizetés miatt vágyom a hóhérszerepre.

— Hanem miért?

— Azért, mert nincsen szebb dolog a világon, mint irtani a gaz burzsujokat, akik évszázadokon keresztül igában tartották a proletárokat.

— Ebben igazad van, tényleg szép dolog a burzsujokat pusztítani. Dícséretes feladatra vállalkozol, tavarisnő.

— De van egy feltételem, tavaris.

— És mi az? — kérdezték kíváncsian a cseka-főnökségen.

— Az, hogy magam válasszam ki magamnak a halálraítéltek közül azokat, akiket elintézni akarok.

— Helyes, teljesedjék kívánságod, tavaris.

Anasztázia Petrovna Szeftkovnak a legcsekélyebb lámpalaza sem volt, amikor eioszor honorkodott. Egyik volt barátját, Milena Karlovna Szedernyovot látta tarkón.

Milena Karlovna Szedernyov együtt járt iskolába a vérvív vörös Natasával. Még a cári uralom alatt egymás mellett ültek a gimnáziumban, aztán az egyetemet is együtt látogatták. Miközben az orvosi diplomá megszerzésére törekedtek, mindketten beleszerettek Pajlo Petrovics Ljermentovba, a sebészeti klinika szép segédtanárába. A segédtanár mindkettőjükkel szemben egyenlően kedves és udvarias volt és nem mutatta, melyikük iránt érez több érdeklődést és így mindkét leány reménykedett. Mikor aztán végre ugyanegy napon megkapták orvosi diplomájukat, a segédtanár még aznap megkérte Milena Karlovna kezét.

Ettől kezdve Anasztázia Petrovna megszaktított minden érintkezést a barátójével és a segédtanár köszönését sem fogadta, ha véletlenül találkozott vele az utcán. Elkeseredett lélek vált belőle. Nem folytatott orvosi gyakorlatot, mert nem volt rászorulva és különben is meggyűlölte szerelmi csalódása miatt az embereket. Árvalány volt, aki gondatlanul élhetett a szülőitől örökölt vagyonból.

Aradi kereskedők küldöttsége a nemzetgazdasági miniszternél. Ismeretes, hogy a kereskedőknek üzletükben ki kell függeszteniük a szeptember elsején érvényben volt árak jegyzékét és áruikat abban az árban kell árvasítani. Ezzel kapcsolatban az aradi kereskedelmi érdekképviseletek beadvánnyal fordultak a nemzetgazdasági miniszterhez és kérték, hogy ez az intézkedés a szeptember 1 és november 4 között drágábban vásárolt árukra ne vonatkozzék. Szükség esetén az aradi kereskedők küldöttsége Bucurestibe utazik és kihallgatást kér a nemzetgazdasági minisztertől az érvényben lévő intézkedések megváltoztatása ügyében.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmú devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—193, svájci frank 43.76—45.49. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—60, szová korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, olasz lira 9.50—9.50, léva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.77—786.60, egyiptomi font 776.15—806.74, palesztinai font 759.62—789.55.

Határidő napló

OKTÓBER 21:

Juh- és báránybőr birtokokosok falun a községházához, városokban pedig a hadfelszerelési államtitkárság számvevőosztályához eddig a napig tartoznak jelentést tenni a november 15-ig zárolt készletekről.

OKTÓBER 31:

A nemzetgazdasági minisztérium szeptember 13-án kelt 76838 számú rendeletével azok a kereskedelmi és ipari vállalatok, amelyeknek központja az átengedett területeken maradt, eddig a napig tartoznak helyzetüket tisztázni. Kivételt képeznek a rendelkezés alól a bankvállalatok.

1 és 2 leles váltópénzek forgalmi értéke lejár. 250 leies Carol-fejes érmék forgalmi értéke megszűnik.

Élesztőgyárak kedvezménye, amelynek értelmében korlátlan mennyiségben hozhatnak forgalomba élesztőt, ezen a napon hatályon kívül kerül.

Vasúti alkalmazottak és nyugdíjasok kedvezményes tűzifa szállítási bárcáinak kérelmezési határideje.

Kedvezményes tűzifaszállítási árszabás érvényét veszti.

NOVEMBER 1:

Falusi birtokok és beépített telkek jövedelme utáni adóvallomások benyújtásának kezdete.

Nemsokára azután kitört a kommunizmus.

Pajlo Petrovics Ljermentov továbbra is megmaradt segédtanárnak a klinika, Milena Karlovna Szedernyov pedig az egyik női kórházba került orvosnőnek. A jegyesparvot tartotta magát a politikai. Alapjában veve azonban lelkük mélyén elítélték a kommunizmust és remélték, hogy az hamarosan összeomlik. Házasságukat arra az időre halasztották.

Anasztázia Petrovna Szeftkov, az önmagával meghasonlott lélek, hosszú latolgatások után felkereste a cseka vezetőjét és felajánlotta szolgálatait. A csekának sohasem volt elegendő besugója és azért szívesen fogadták a felkínálkozást.

Nemsokára azután látogatást tett Szedernyovéknál.

Özvegy Szedernyovné, a kedves, fehérhajú Fedora Fedorovna, aki a szovjeturalom óta nem járt ki házából és csak gyermekeinek, Milena Karlovnanak és az ennél jóval fiatalabb Mihajlo Karlovics tizenhat esztendőös diáknak élt, igen szívélyesen fogadta.

Isten hozta, drága Anasztázia Petrovna. Nem tudtuk elképzelni, gyermekek, hogy miért kerül minket, holott azelőtt szinte mindennapos vendég volt nálunk. Nagyon fogja sajnálni a lányom, hogy nem találkozhatott magával, de ma inspekciós a kórházban és csak éjszaka jön haza.

Vágytam én eddig is maguk után, Fedora Fedorovna, de tudja a mai idők nem alkalmasak arra, hogy az ember sokat járjon látogatásba. Begubóztam odanaza és vártam. Látom azonban, hogy egyelőre a helyzet nem változik és most érzem, hogy egymagamban megőrli idegeimet az unalom, elhataroztam tehát, hogy olyankor eljárógatok régi barátaimhoz.

Ezt nagyon okosan teszi, Anasztázia Petrovna.

Sajnálom ugyan, hogy Milena Karlovna most nem találtam idehaza, de majd eljövök máskor is, ha ugyan nem dobnak ki, — tette hozzá mosolygva.

Már hogy mondhat ilyet, Anasztázia Petrovna? Mindig szívesen látjuk.

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Alkalmazás

Mindenes azonnalra felvétetik Timisoara IV. Str. Mircea Voda 3. (6033)

Jó butorn munkások a legmagasabb órabéren, valamint tanoncok azonnal felvétetnek. Timisoara II. Str. Telegrafului 22. Siehód. (3168)

A petrosani Nemes féle kétjárú vízimalom és gyapjufésülő az üzem teljes ellátására sürgősen keres tanult molnarmestert. Egy nagyobb üzemből lévő fésülőgép eladó. (2492)

Varrónó, aki irodai munkához is ért, az itteni nyelveket szóban és írásban ismeri, állandó állásba felvétetik. Németül írt ajánlatokat „Becsületes munkaerő” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (3174)

Mindenes szakácsnét és szobaleányt keresek bizonyítvánnyal. Cim: Arad. Iosif Vulcan 3. (3979)

Rendkívül jó fizetés mellett 40 év körüli asszonyt puszta háztartásba keresek. Jelentkezés Timisoara I. Bulev. Diaconovici Loga 22. I. em. A déli órákban. (2505)

Bejáró takarítónő a délelőtti órákra azonnal felvétetik. Cim: Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (3993)

Vidéki bányavállalat keres azonnali belépésre egy élelmiszerraktárnokot. Éleleírásos fényképes ajánlatok, fizetési igénymegjelöléssel „Europetrol” Baita-Bihor, júdetul Bihor címre küldendő. Román és német nyelvtudás előfeltétel. (4000)

Jól főző házzvezetőnőt keresek egyelőre két hónapi időtartamra és azonnali belépésre vidékre. Fényképes, rövid éleleírásos ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Europetrol” Baita-Bihor, júdetul Bihor címre kérek. (4001)

Nagy német birodalmi biztosító intézet, jómegjelenésű, biztosfellepésű kúltisztviselőt keres Timisoara-ra és helyi képviselőt Lugoj és környékére. Ajánlatot „Magas jutalék és fixum” jellegére a lap kiadóhivatala továbbítja. (3178)

Fiatal mindenest, vagy délelőtti bejárónőt iratokkal két személyhez felvesszünk. Ugyanott új kis teknő eladó. Cim a timisoarai kiadóban. (2523)

Fogtechnikus, fiatal és tehetséges, kerestetik fogorvosi laboratóriumba. Dr. Zeidner, Brasov, St. Regina Maria 9. (3179)

Jól főző perfékt szakácsnő és szobalány felvétetik. Timisoara III., Strada Brancoveanu 29. (2513)

Allást keres

Középkorú urinó ki három nyelvet bír, elvállalná előkelő uriember háztartásának vezetését. Aradon vagy Timisoaran. Cimeket „40” jellegére kérek. Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (3963)

Nyugalmozott plébános szívesen elmenne kisegítőnek. Nevezett jó erőben van és dolgozni akar, lábát vesztette el, de azért mindent tud dolgozni és teljesen szabályszerűen misézni. Szíves megkeresést kér Hategore, jud. Hunedoara. Claustru Surorilor. (3999)

Soffőr állást keres. Leveleket „Soffőr” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (2517)

Lakás

Keresek bármely városrészben 4 szobás modern, kertés lakást, mielőbbi beköltözésére. Cimem timisoarai kiadóhivatalban meg tudható. (6058)

Melyik aradi urinó, lehetőleg központban, nyugtana urihölgynek október 31-től néhány napra nyugodt otthont, ellátás nélkül Cimeket „Becsületeség” és tisztesség” jellegére R. Mosse Arad. Str. Eminescu 8 sz. alá kérek. (3175)

Kiadó üres szoba egyedülálló egyénnek Arad, Str. Stroescu 20. (3997)

Szópen butorozott szobában, központhoz közel, kellemes otthont találhat dísztingvált uriember vagy nyugdíjas, középkorú, keresztény övezgye uriaszony-nál, november 1-re. Levelet kérem „Csendes otthon” jellegére a timisoarai kiadóba. (2521)

Különbejárú diszkrét butorozott szoba csendes helyen azonnalra vagy elsejére kerestetik. Cimeket „Jól fizetek” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (2490)

Oktatás

Ritmikus tornát felnőtteknek és gyermekeknek is tanítok. Cim: Timisoara III., Str. 1 Decembrie 42/a. (2520)

Adás-vételei

A Tempo bizalmasi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálószoza-, ebédő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Kitűnő jó minőségű barna készén nagyban és kicsiben eladás Bálintnál, Timisoara IV. Str. Cameliei 1. Telefon 23-01. Főzéshez és központi ütéshez nagyon alkalmas. (3170)

Szkunksz és opozom gallért vagy hóát méltányos árért megvételre keresek. Cim: a timisoarai kiadóban. (6200)

Varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálósobák, ebédők, matracok, otthománok, Thonet-székek olson eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2. az udvarban. (3115)

Kombinált szép szobabutort megvételre keresek. Cimeket: Rudolf Mosse Arad. Str. Eminescu 8 alá kérek. (3985)

Eladó a Calea Sagului-on egy családi ház egyszobos konyha éléskamra. Érdeklődni Timisoara, Fratelia XIV. utca 29 szám alatt. (2507)

Keresek megvételre egy komplett szobagyárat. Cim a timisoarai kiadóban. (2510)

Üzletberendezés (papírüzlet) íróasztal, előszobaszekekrény eladó. Cim a timisoarai kiadóban. (2509)

Zongora Schweighofer bécsi gyártmány és 2 új fülfauteil a legjobb anyagból áthuzattal eladó. Timisoara I. str. Grozavescu 3. Főposta mögött. (2508)

Gyermekcipő fehér 22-es számú, jó állapotban levőt megvételre keresek. Cimeket „Gyermek” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (6055)

Modernebb babakocsit megvételre keresek. Cimeket: „Ajándék” jellege alatt a timisoarai kiadó továbbítja. (6056)

Eladó egy tejszótörizálógép teljesen felszerelve, egy tejhűtő és két darab cirokszeprükötgép varrószékkel együtt. Ugyanitt kerestetik megvételre 2000 drb. használt téglá. Cim: Arad. Subcetate Str. Hector No. 2. (3939)

Kávépörkölőgép villanymotor meghajtással megvételre kerestetik. Ajánlatok Kissinger Ferenc. Aradul-nou, jud. Arad címére küldendő. (3965)

Veszünk Platina, briliáns, gyémánt, arany, antik ékszereket, ezüst evőeszközöket, tálcákat és tárgyakat, bronz és dísz tárgyakat

Joanovici și Hartmann
Arad, Minorita-palota

Magánház 3 szobás, fürdőszobás lakással, nagy udvarral, eladó. Ugyanott egy varrógép eladó. Cim: Str. Ghica Voda 2, Arad. (3989)

Takarmányrépa eladó mázsánként is. Nagy Mihály Arad-Micelaca, Str. Extel-sior 20. (3990)

Földieper „Rotkåple von Schwabenland” faj kapható. Arad, Calea Saguna 38. (3991)

Üstház, 50 literes, vas- és rézúttal eladó. Arad, Str. Coşbuc 40. (3992)

Eladó háromszobás-fürdőszobás komplett magánház. Arad, Str. Grivitei 98/a. szám. (3995)

Eladó női fekete sevrocipő, bordó antilopcipő és táska, barna női sportnadrág és kabát, fekete selyemruha és biuz. Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 45. szám, I. emelet. (3998)

Modern 3-4 szobás kertés magánház, vagy villa, lehetőleg a III. kerületben, központhoz nem messze, nem zónában, jobb árban megvételre kerestetik. Lehet ugyanilyen kétlakásos, emeletes objektum is. Ajánlatokat szíveségből közvetít Kovács Ernő, Timisoara IV., Strada Bratianu 34. Telefon: 43-57. (3177)

Férfibicikli, gumik nélkül, eladó. Timisoara I. Str. Fratii Buzesti 5. (2519)

Ház eladó elköltözés miatt, szép szobákkal. 1x2 és 1x1 szoba-konyha, éléskamra, nagy gyümölcsöskerttel és gazdasági udvarral, egy perc a villamoshoz, 540.000 lei. Timisoara V. Strada Horia 29. szám. (2512)

Nyers fehér angora-nyulszőrt veszek. Ajánlatokat „Nyulszőr” jellegére a lap timisoarai kiadóhivatalába kérek (2516)

Eladó

ehér leányszoba, egy és háromajtós szekrény, vasgép, konyhaberendezés 11-6s számú Anheuer pénzszekrény, íróasztal k lönböző olajfestmények, Bockhaus lex kon.

Bulevard Reg. Ferdinand 1-b apartm. 11

Azonnali bérletre keresek Timisoara közelében egy tanyát, 4-30 hold földdel, 10-20 tehénnek való istállóval, 20-40 sertésnek való állal. Ajánlatok „Ferma V” jellegére a timisoarai kiadóba kéretnek. (2524)

Megvenném vagy betársulnék fejlesztésre érdemes, lehetőleg textil, esetleg bármily szakmájú kisebb ipari vagy kereskedelmi vállalatba, vagy ügynökségbe, megfelelő tőkével, valamint az üzletszerző és adminisztrációs munkák végzésével. Textilgyárnál önálló munkakörben másfél évtizede dolgozom felmondatlan állásban. Ajánlatokat „Keresztény” jellegére kérek a timisoarai kiadóba. (2522)

Veszek új kiadású autót, motorkerékpárt s elektroteknikai szakkönyveket. Ajánlatokat cim és ár megjelölésével Décséi József, Uiora, Str. Regele Ferdinand 28. címre. (3180)

Komplett kutszivattyú csövekkel, egy takaréktűzhely és gyalupad eladók. Arad, Dr. Romul Velicu 14. (3932)

Szűszkőn válgallér, perzsa kihajítóval 3500 leiert és egy ruhaszekrény 1800 leiert eladó. Str. Ciorogariu 19. (3988)

Nagy ajtó, tokkal együtt, jó állapotban, eladó. Cim Arad, Str. G. Alexandrescu 8. I. emelet. (3967)

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS.

Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága halottunk,

Adamovits János

elhunyta alkalmából vigasztaló szavakkal felkerestek bennünket, a ravatalra virágot helyeztek és a temetésen résztvettek.

A gyászoló család.

Eladó teljesen jó állapotban levő férfi és gyermek kabátok. Arad. Str., Cosbuc 48. (3968)

Kössön kézikötőköszüléken szabad idejében otthon gyorsan, olcsón. Bemutatás ingyen a bánáti képviselőnél. Timisoara I., Piata Unirii 5. II. em., ajtó 16. (3164)

Vörösróka préme, vadonat új állapotban eladók. Darabja 2000 lei. Cim: Arad, Eminescu-utca 8. szám alatt, a Rudolf Mosse hirdetőirodájában. (3990)

Különlék

150 katasztrális hold birtokomat Lugoj mellett (több évre is) bérbeadom. Dr. Moujalledt, Arad. Str. Mocioni 3. (3852)

Poloskairtást, parkettasuroolást garancia mellett vállal Lovas, Arad. Bulevardul Regina Maria 18. sz. Ház mesternél. (3893)

Használt paplanokat újjá dolgoz át, már 200 leiert is. Glück, Arad. Str. Baritiu 8. Piata Avram Iancu mellett. (3894)

Elveszett egy télikabátszövet hozzávaló anyaggal Aradon a str. Baritiutól a Piata Avram Iancu 11-ig. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le: Arad, Piata Avram Iancu 11, II. emelet. (3996)

FÖLDBIRTOK!

45½ k. hold szántóföld, tanya, országot mentén 1500 méterre az aradi vámtól 6.000.000 leiert eladó. Kizárólagos megbízott:

BANCIU RUDOLF, Arad. Strada Ghiba Birta 40. szám.

Zongora bérbe kerestetik. Dumitru Popovici, Timisoara II. Str. Epure 14. sz. (2518)

Tehén találatott, rendőrségen bejelentve. Tulajdonosa kéri, átvenni. Müller, Timisoara IV. Strada Fröbl 7. (2511)

HATSCHK-ügynökség, Arad, Bulevard Carol 17 (volt 46)

Telefon: 16-95.

ÁRAK EZREKBEIN!

5500: Országot mentén 103 kat. hold I-a szántó, épületekkel. — 5000: bérház kettős telekkel, cca. 600.000 bto. hozam. — 4000: parcellázható 17 k. h. beltelek, 6-sz. lakással. — 3200: Timismegyében 85 k. h. szántó tanyával, ut mellett. — 3000: sarkház cca. 180 ezer hozam. — 1800: színházhoz közel üzletház 3 bérelménnyel. — 1500: kétlakásos modern villa. — 1500: kertés ház, 4 középnagy lakással. — 1100: 2x3 sz. fürdősz. val. raktár, kert. — 1000: aradmegyei 19 k. h. I-a szántó tanyával. — 900: kül. emeletes villa, nagy gyüm. — 750: 2-szobás modern villa. — 600: kül. 5-szobás, nagy kertés. — 550: belv. 3-szobás. — 530: aradmegyei 8 k. h. szántó, épülettel. — 450: új 2-szobás. — 400: 2-szobás, kertés. — 290: II. ker-ben 4 lakás. — 240: u. o. 2 lakás, kert. — 230: pernevei 2 lakásos, nagy gyümölcsös. — 190: aradistai 3-sz. sarkház. nagy kert. — 180: III. ker-ben 3 lakás. — 150: muresparti telek a Gloria táján.